

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 26.

V Ljubljani, dne 27. junija 1906.

Leto XIX.

„Domoljub“ — bravcem!

Danes o sebi! Pol leta je minulo, kar „Domoljub“ obiskuje vsak teden svoje prijatelje. Pokazali so, da jim je tako všeč; le primerno majhno število jih je opešalo. Prepričani smo pa, da se vrnejo vsi stari in ž njim še mnogo novih.

Zavedamo se pa, da nimajo samo naročniki dolžnosti do lista, marveč tudi list do njih in sicer važnih in težkih. Ni mnogo 3 K na leto, a za prazno slamo jih je preveč. Na Slovenskem imamo dovolj žalostnih zgledov, kakšni ne smejo biti listi, da ne bi čutili, kakšni naj bodo.

List se dela od dveh strani, iz dopisov, ki jih pošiljajo naročniki in iz člankov in sestavkov, ki jih pripravi uredništvo. Lepa hvala dopisnikom, ki z raznovrstnimi novicami skrbé, da je list zanimiv, in da se takorekoč teden za tednom pred očmi naših bravcev snuje življenje in delovanje vsega slovenskega ljudstva. Imamo pa prošnjo do njih! Novice naj bodo kratke in res take, ki morejo biti splošno zanimive. Naj se zaveda, kdor pomoči pero za „Domoljuba“, da išče v njem poduka in

razvedrila na tisoče Slovencev po najraznovrstnejših krajih. Zlasti mučno se nam zdi priobčevati kake popolnoma krajevne osebne spletké. Le, kadar se gre za kako splošno koristno reč, naj se primejo osebe. Nikakor nismo ozkosrčni ali boječi. Kdor v javnosti pohujšuje ali agitira za nasprotnike, izkratka, kdor zasluži, le po njem, kakor zasluži! Toda dobiti jih mora jasno in kratko. Dolgovezni napadi so dolgočasni. Najbolj dolgočasni so pa odgovori na razne liberalne liste. Tega naj pač nihče ne zahteva, da bi morali naši bravci brati „Gorenjca“, „Notranjca“, ali celo „Slov. Narod“, da bodo potem mogli razumeti Domoljuba. To ne gre! Ravno tako ne kaže ene reči večkrat pogrevati. Za „Domoljuba“ piše tisti dobro, ki zna povedati vsako reč kratko in jedrnato.

Ko spišeš, preglej, kaj se da izbristati in povedati krajše. S tem ustrežeš našemu namenu. Na ta način dobomo dovolj prostora, da priobčimo vse novice in zvršimo vrh tega svojo uredniško dolžnost.

„Domoljuba“ je dana pot. Pred vsem mora služiti našemu kmečkemu ljudstvu. V tem oziru mora stati ob vsaki priliki neustrašeno na kmečki strani; zastopati mora, naj pride kar-

koli, kmečke koristi. To smo delali dozdej; tako ostane poslej.

Držimo se pa stare resnice, da človeka loči od živali razum, in da je za vsak napredek treba najprej razbistriti um. Kdor več zna, več velja. Zato pa želimo po „Domoljuba“ zanesti v zadnjo hribovsko kočico zanimanje za izobrazbo. Vse „Domoljubove“ brave in po njih druge Slovence mora prešiniti ena velika misel: Če hočemo naprej, se moramo najprej učiti. Najprej mora človek porabiti tiste zaklade, ki jih je Bog dal razumu. Kdor teh ne rabi, tega tudi denar ne reši. Pamet je boljša kot žamet. Zato priporočamo tako v živo izobraževalna društva in se veselimo njihovih uspehov.

V ta namen pa hočemo, kolikor nam je pri našem prostoru mogoče, v listu odpreti poseben predal z naslovom „Izobrazbi“. Današnja številka ga že ima. Dobili smo spretnih, izobraženih pisateljev, ki so se zavezali, da nam preskrbe spisov za ta oddelek. Iz vseh delov človeškega znanja bomo priobčevali jasno in umljivo pisane sestavke. Naši bravci nam bodo zato gotovo vedeli hvalo. Pridno naj bero in veselilo nas bo, če izvemo kako so sprejeli to našo novost. Radi se bomo tudi ozirali

na želje, ki nam jih izrazijo v tem oziru. „Domoljub“ bo pri tem imel mnogo več trajne vrednosti, nego dozdej. Zato opozarjamo, naj se posamne številke, ki so prebrane, spravljajo in koncem leta dajo vezati, da ostanejo pri hiši v poduk in zabavo.

Danes pričenjamo z zgodovino slovenskega naroda, ki bo izšla v 9 številkah. Zato, da se ta važna reč vtisne v spomin in ložje razume, priporočamo, naj se po izobraževalnih društvih na zemljepisnih kartah pojasnjuje ta zgodovina. Svoj narod bomo cenili tembolj, čimbolj bomo poznali njegovo preteklost in iz dela svojih prednikov bomo zajemali zase bodrila in krepila za svoje boje.

Izobrazbi.

Kratka zgodovina slovenskega naroda.

(Spisal Vevčan.)

Zgodovina je učiteljica narodov.

Uvod.

Dandanes, ko se toliko piše in bere, ko napredujejo vse vede človeške in se širi izobrazba hitrih korakov tudi med ljudstvom, ni več težko priti do znanja, do potrebne omike. Kakor posameznik, tako hlepi tudi ljudstvo po resnici, ki mu je bila tuja, neznana.

Kakor pove naslov, smo se namenili v teh poglavjih, ki jih bo prinašal »Domoljub« številko za številko, naše bravce seznaniti z eno najvažnejših strok človeške vede, namreč z zgodovino — našega naroda. Prva točka omike vsakega Slovenca mora biti, da pozna preteklost, dejanje in nehanje svojih pradedov. Vsaj v glavnih potezah morajo biti vsakemu narodu znani dogodiljaji, ki so se zgodili na njegovih tleh. Ljudstvo, ki pozna svojo zemljo, svojo zgodovino, bode s ponosom govorilo o njej ter si globlje v srce utisnilo ljubezen do rodne grude in branilo z večjim ognjem svoje narodne svetinje: sv. vero, jezik in pravice svoje.

Vsa tvarina je razdeljena na 9 poglavij, v katerih je popisana vsaka važnejša doba in pomenljivejši dogodki cele zgodovine slovenske. Dragega čitatelja, tebe, slovenski kmet, pa prosim, da pozorno čitaš te vrstice, iz katerih boš spoznal svojo dušo in preteklost svojih očetov.

I.

Odkod in kedaj so prišli Slovenci v sedanja bivališča.

(obsega dogodke do leta 576 po Kr.)

Stara domovina Slovanov, kakor tudi ostalih narodov velike indogermanske

družine je bila zahodna Indija, ki leži v Aziji. Najde se še veliko sledov, ki jasno pričajo sorodnost jezika, narodnih običajev in pogankega bogočastja teh narodov med seboj. Kedaj da so se ravno ti narodi preselili iz skupne domovine Indije, se ne da določiti. Germani, ali nemški narodi, so šli najdalje. Posedli so namreč srednji del Evrope in zahodne ter severne robove njene, tja do Severnega in Baltiškega morja. Precejšen del Germanov je ostal pa v sedanji južni Rusiji. Germanski narodi na Nemškem, si niso v dolgih letih vojska, ohranili samo svojih bivališč, ampak prodrli so tudi v dežele naših severnih slovanskih bratov in jih popolnoma ponemčili. Današnji Prusi v nemški državi, ali kakor se sami zovejo »Preussen« niso čisto nemškega rodu, ampak po večem ponemčeni Slovani, ki so prebivali v severonemški nižini med rekama Laba (Elbe) in Visla (Weichsel) in so se radi tega imenovali »Polabski Slovani.«

Nemški kralji, zlasti Henriki in Ótoni v 10., 11. in 12. stoletju so pošiljali med Polabske Slovence, ki so bili takrat še malikovavci, svoje nemške duhovnike, da bi jih krstili. Toda za temi duhovniki, ki morda niso imeli slabih namenov, so se valile v deželo cele trume nemških vojakov, ki so krščene kraje takoj proglasili za podložne nemškemu cesarju, ki se je takrat imenoval »krščanskega«, one pa, ki so trdovratno odklanjali katoliško vero (imenovano »nemško vero«) kar s silo podjarmili in pripravili, da so prejeli krst.

Od ostalih germanskih narodov, so se Danci, Švedci in Norvegi naselili po Skandinaviji, t. j. oni veliki polotok na severnem delu Evrope, dočim so si Nizozemci in Angleži ustanovili bivališča ob Severnem in atlanskem morju. Kar se tiče Angležev, je treba opomniti, da njihov jezik ni čistih germanskih korenin, ampak pomešan z romanskimi (latinskimi).

Druga velika družina narodov, Romani, ali latinska so si izbrala za bivališče kraje ob Sredozemskem morju. Italijani, glavna veja romanske skupine, so šli na apeninski polotok, t. j. Italija. Zahodno od njih najdemo Francoze, še dalje Špance in Portugalce. Stransko vejo tega rodu tvorijo Rumuni na Ogrskem in na Rumunskem.

Tretji in največji del Indogermanov pa tvorimo Slovani, kamor se prištevajo Slovenci, Srbohrvatje, Čehi, Rusi, Poljaki, Bolgari in Srbi (na Saksonskem). Tudi nam je tekla zibel v bajni Indiji. Skupno z Germani in Romani smo se preselili v Evropo in ostali precej časa tam na neizmernih poljanah Velike Rusije, onstran Karpátov, ki so meja med ogrsko nižino in ruskimi ravninami. Velikoruska ravan, preprežena z obilnimi vodami, je nudila Slovanom, ki so se različno od drugih narodov, bolj poprijemali kmetijstva, zelo rodovitnih tal. Ker so bili precej časa vsaj deloma ločeni od zapadnejših narodov, se je njihov značaj razvijal po svoje, pod uplivi narave same, ker niso imeli vedno prilike, da bi prišli s tujimi ljudstvi v dotiko, polegla se je tudi v njih ona bojevitost, ki označuje bolj ali manj zahodne narode, Germane in Romane, živeče v ož-

jem stiku med seboj.

Začetkom petega stoletja, t. i. okoli leta 400 po Kristusu, ko so se pojavljali prvi znaki preseljevanja narodov, nam demo tudi pri Slovanih sledove omenjenega dogodka. Sovražni rodovi, zlasti Huni, hrumeči iz Azije, so vdrlji v Evropo in naleteli tu na različna ljudstva, s katerimi so se bojevali in jih slednjič pregnali iz njihovih zemelj. Da so morali tudi Slovani prestati vso grozo teh divjakov je umevno. Pobravši svoje imetje, so jim, braneč se, umikali proti zahodu. V tej dobi so jeli severni slovanski rodovi poplavljeni severo-nemško nižino. To so bili Polabski Slovani. Polagoma so se jeli odcepjati posamezni rodovi slovanski od glavnega naroda in so šli po svetu za srečo. Poleg vzroka sovražnih navalov tujih ljudstev, so se pa narodi preseljevali tudi radi pomanjkanja potrebnega prostora. Dežela je namreč postala silno množični ljudi pretesna in oni rodovi, ki so prebivali na skrajnem koncu naselbin kakega naroda, so bili tedaj primorani umakniti se onim, ki so bivali v sredini.

Predno so naši pradedje, kojih potomci smo mi Slovenci, dospeli v sedanja bivališča, kjer stanuje še danes slovenski rod, so bili naseljeni tu, po odhodu Keltoev in prvotnih prebivavcev starih Ilircev, Rimljanov. Med preseljevanjem narodov, torej med letom 400 in 576 po Kr. so se stanovniki teh krajev hitro menjavali. Razni rodovi nemški, ki so dospeli semkaj, domače prebivalstvo, kar ga je ravno bilo pobijali ali pa odvajali seboj v sužnost, so morali itak kmalu odtod in dežela je bila opustošena in prazna. Ko je pa vihrala skozi naše kraje še hunska druhal, ni ostalo nikjer več kakega znamenja življenja. Okoli leta 570 so Slovenci začeli v večjih trumah posedati deželo in leta 590 najdemo po Primorju notri v Italijo, po celem Kranjskem, Koroškem, celem Štajerskem, v velikem delu Tirolske, po Solnograškem, Dolenje in Gorenje Avstrijskem ter v zahodni Ogrski, med avstrijsko mejo in Donavo prebivalstvo, ki je slovensko.

Kraji so bili sicer opustošeni, sela in mesta požgana, a Slovenci so si z delom in pridnostjo pridobili zemljo, ki jim je rodila. V potu obraza in s silnimi težavami so si ustvarili domove in se tod udomacili.

Narodna in gospodinjstva šola v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem.

Ze je minulo poldrugo leto, odkar smo prvič stopili pred slovensko občinstvo s prošnjo: Rojaki Slovenci! Pomagajte nam sezidati »Narodno in gospodinjstva šolo«, da se z iste pomočjo rešimo narodnega pogina!

Mnogo rodoljubov se je odzvalo naši prošnji in nad 15.000 kron je v tem primeroma kratkem času došlo podpore za nameravano šolo. Obenem so se pa tudi pojavile tolike in takšne zapreke, da smo večkrat že obupavali nad uspehom ter smo sami že začeli verjeti nasprotnikom, ki so v enomer zatrjevali: »Narodne šole v Št. Jakobu nikoli

ne bode in zbrani denar bodo morali darovalcem vrniti.»

A hvala Bogu in rodoljubnim rojakom, obrnilo se je na bolje tako, da nam je danes mogoče sporočati veselo vest! Narodna in gospodinjiska šola v Št. Jakobu je zagotovljena! Poskrbljeno je za večino stavbenih stroškov in zasigurana je tudi večina stroškov za vzdrževanje šole!

Ker pa niso pokriti že vsi stroški — kaže se še primanjkljaj za približno 25.000 kron — se danes oglašamo s ponovljeno prošnjo: Rokjaki! Pomagajte nam zložiti in pokriti še ta primanjkljaj!

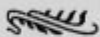
Verjemite nam, nikakor Vas bi ne nadlegovali, da nas ne bi silila najhujša sila. — Iz povsem verjetnega vira se je raznesla novica, da bodo v Področnici (pol ure od Št. Jakoba) zidali štirirazredno nemško šolo. Ako se ta vest uresniči, in pri naših razmerah o tem ni dvoma, potem nam je bodoča narodna šola za narodni obstoj ravno tako potrebna, kakor je življenju potreben zrak in ribam voda.

Zato rokjaki, ne prezrite našega klica na pomoč in ne zamerite nam, če zgornji prošnji dodamo še drugo: pomagajte nam hitro, ker vsaka zakasnitev nam utegne biti usodopolna in nenadomestna.

Fr. Majer, nač. šol. sveta.

Mat. Ražun, župnik. Fr. Kobentar, župan.

Darove sprejema Matej Ražun, župnik, pošta Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

V državnem zboru obravnavajo vladno predlogo glede izpremembe obrtnega reda. Večina odsekovih predlogov je sprejetih tudi od zbornice, zato gre stvar precej hitro naprej. Da niso razprave vsled drugih stvari prekinili, bila bi že morda prememba obrtnega reda minoli teden gotova, tako bo pa še komaj ta teden. Nato prično z razpravo o začasnem proračunu in o pooblastilnem zakonu, na kar pride na vrsto branje zakona o podržavljenju »Severne železnice«, potem pa trgovinska pogodba s Švico. Ta teden sklepajo načelniki parlamentarnih klubov končno o nadaljnem sporedu za državni zbor. Veliko poslancev želi, da bi se pričele 14. julia poletne počitnice. Ker dvomijo, da reši do takrat odsek načrt o volivni preosnovi, delajo prijatelji volivne preosnove na to, da proglasi zbornica odsek za stalen, da tako zbornica reši predlogo o volivni preosnovi v jesenskem zasedanju.

ZAČASNI PRORAČUN.

Vladno predlogo, da bi dovolil državni zbor vladi začasni proračun do konca leta 1906, je izročil parlament proračunskemu odseku, kar smo poročali že zadnjič. Ta odsek je dovolil vladi s 23 glasovi proti 8 začasni proračun do novega leta. Proti so glasovali Čehi, Jugoslovani, Rusini, dva Vsenemca in socialni demokrat. V imenu »Slovenske zveze« je izjavil poslanec Robič: V zbornici je že naglašal načelnik našega kluba, zakaj glasujemo za nujnost. »Slovenska zveza« namreč noče ovirati pravočasne rešitve začasnega proračuna, ker bi sicer vlada zopet posegla po paragrafu 14, s katerim si pomaga vedno iz zagate, kadar je zbornica bolna. Da torej prepričemo vlado ta paragraf, zato smo glasovali za nujnost. Nikakor pa ne glasujemo za proračun sami, ker Jugoslovani si hočejo ohraniti proste roke nasproti novi vladi, katera si more šele pridobiti zaupanje kluba. V istem smislu sta govorila

tudi dr. Kramar in Vuković, zastopnika Čehov in Hrvatov. V proračunskem odseku so precej hudo zaropotali proti prejšnjemu ministerskemu predsedniku Kerberju, ki je oddal dela v tržaški luki kar na svojo roko, ne da bi vprašal zbornico za dovoljenje. Oddal je dela brez razpisa, pod roko in s tem oškodoval državo za velike svote. Baš zato so zahtevali nekateri člani odseka, da se povabi bivšega ministra Kerberja na odgovor. Toda to ne gre, ker le pred državnim sodiščem je mesto, kjer morajo zaslišati bivšega ministra. Sedanji ministri sicer z vso vneto zagovarjajo Kerberja, češ, da je to storil zato, ker takrat ni zboroval državni zbor, vendar dvomimo, da bodo oprali zamora.

VOLIVNA PREOSNOVA.

Dočim se v poslanski zbornici kot morska kača vleče razprava o preosnovi obrtnega reda, in med tem, ko v prostorih gosposke zbornice zborujeta avstrijska in ogrska delegacija ter proračunski odsek preiskuje tajne Kerberjeve odredbe glede zgradbe v tržaškem pristanišču, se bje v odseku za volivno preosnovo živahen boj za mandate in za razdelitev volivnih okrožij. Glavna pozornost se obrača sedaj temu odseku, ki naj bodoči zbornici vdhane novo življenje. Dokler so bile na vrsti le nemške dežele, šla je stvar hitro izpod rok. Ko pa je pred dnevi prišla na vrsto Štajerska, pričelo se je pravo spletkarenje. Na vso moč so se slovenski člani odseka dr. Šusteršič, Ploj in Plantan potegovali za 7 mandat na Spodnje Štajerskem; toda zastoj je zatrjeval dr. Ploj, da bi morali Slovenci na Štajerskem z ozirom na njihovo število 403 dobiti vsaj 8 poslancev, zastoj je isto zahteval dr. Šusteršič in se z vso odločnostjo upiral nemškemu mandatu na Kranjskem. Nemška predrznost je skrajna. Spodnještajerski nemški poslanec P o m e r je celo dejal, da bi se moralo število nemških poslancev povišati za 11, če se dovoli Slovencem 7 mandat za Štajersko. Isti govornik je dejal, da je Plojeva zahteva, naj se enako pomnoži moč na obe strani, kričeča krivica. Tudi Vastijan je odrekal na podlagi davčnih podatkov štajerskim Slovencem vsako pravico do 7 mandata. Isti je tudi pri tej priliki napadal slovensko duhovščino, češ, da duhovniki slovenskega ljudstva izkoriščajo temeljito svojo agitatorično moč za politične namene med verniki in tudi neverniki.

ŠTAJERSKI 7 MANDAT V ODSEKU ODKLONJEN.

Česar smo se bali, se je zgodilo. S strahom smo zasledovali poročila z Dunaja iz odseka za volivno preosnovo in obšla nas je slutnja, da ne bo nič. Dne 22. junija se je, usoda štajerskega 7 mandata odločila. Ko je prišlo po tako dolgi večinioma brezvsespšni razpravi do glasovanja, so bili Slovani, ki so v odseku zahtevali 7 mandat, preglasovani od združenih Nemcev in Italijanov. Plojev predlog, da se ustanovi za spodnještajerske kmečke občine sedmi mandat, je odklonil odsek s 26 proti 22 glasovom. Za predlog so glasovali Poljaki, Čehi, Hrvatje in Sloveni. Proti so pa glasovale združene nemške stranke, ki so si znale pridobiti še Italijane. Razprava o Štajerski je bila s tem končana, na kar je prevzel načelstvo zopet Ploj in naznanil, da se prične razprava o Galiciji.

IN KAJ SEDAJ?

Z glasovanjem v odseku je torej za enkrat pokopan 7 mandat za Štajersko. Seveda se ni s tem izgovorjena zadnja beseda, ker pride predlog še pred zbornico, a ta dogodek kaže, kako krivično je sestavljen ves sedanji parlament. Iz resnih besedi, ki jih je izgovoril dr. Šusteršič, se vidi, da vlada zaradi tega opravljeno ogorčenje. Nečemo naprej soditi o skle-

pih, ki jih bodo storili slovanski poslanci vsled tega, izjavljamo le to, da je sedaj dolžnost vseh slovanskih poslancev, da izkušajo z največjo odločnostjo izvojevati, kar se da rešiti.

ZEDINJENJE ČESKIH KATOLIŠKIH STRANK.

Češki katoličani so bili doslej razdeljeni v tri stranke: v katoliško-narodno, krščansko-socialno in krščansko-socialno ljudsko stranko. Vse tri stranke so se sedaj zedinile v eno stranko, ki je imela svoj prvi shod dne 17. junija v Pragi. Nadela si je ime: Stranka katoliškega ljudstva na Češkem. Dr. Horški se je ozrl na druge dežele ter pokazal z zgledi, da so povsod katoličani tlačeni, kjer niso složni. Zato se morajo tudi češki katoličani združiti.

NOV USPEH POLJAKOV.

Oprezno in previdno delovanje »Poljskega kola« v državnem zboru obhaja sedaj nov in to zelo velik uspeh. V kratkem izide ministerska naredba, ki bode ustregla gališkim zahtevam in po kateri se bode vpeljal poljski jezik tudi v notranjo službo gališkega orožništva. Poljščina je že notranji jezik pri vseh državnih uradih v Galiciji in v kratkem postane tudi notranji uradni jezik gališkega orožništva. Navadno se trdi, da orožništvo je en del vojaške moči, in da njegov službeni jezik mora biti nemški. Ta trditve se je vsem Slovanom zdela tako naravna in neutajna, da se ji noben ni upal nasprotovati. Vzgljed Poljakov pa nas uči, da je to le beganje in slepljenje ljudstva, ako se trdi, da tudi službeni jezik orožništva mora biti nemški, da bi se ohranila enota armade. Armada je enotna, četudi orožništvo na Ogrskem rabi mažarsčino, na Hrvaškem hrvaščino in v Galiciji se bode zdaj vpeljala poljščina. Privoščimo Poljakom le-to priznanje njihovega jezika, privoščimo jim ga tembolj, ker upamo, ako se v Galiciji pokaže, da uporaba poljščine kot uradni jezik ne podere enotne armade in Avstrije, da bodo tudi drugi nenemški narodi avstrijski zahtevali isto, kar so sedaj dosegli Poljaki v Galiciji.

ANARHISTI NA DELU.

Na kolodvoru v Pizi je bil prijet nevaren anarhist v trenotku, ko se je hotel odpeljati v Ankonu, kamor pride te dni laški kralj. Pri anarhistu so našli nabasan šestcevni revolver.

SOCIALNA DEMOKRACIJA ZAŠČITNICA MADRIDSKEGA NAPADA.

Neki socialno-demokratski list je zagovarjal provzročitelja bombnega napada na špansko kraljevo dvojico. »Umevno je«, je pisal list, »da se je obrnila maščevalna roka proti španskemu kralju. Naj nas psujejo, češ, da smo posuroveli zagovorniki madridskega morilca. Družba madridskega napadalca je še vedno boljša, kakor ona kapitalističnih morilcev.« Na poziv liberalnih listov je pa izjavilo vodilno glasilo nemške socialne demokracije, da je to splošno mnenje stranke, samo da je oblika ne-navadna.

RUSIJA V BOLEČINAH.

Vedno nova krvava poročila iz Rusije. Zdaj vržejo bombo v procesijo, napadejo in zažgejo domove veleposestnikov, oropajo blagajne in zaloge streliva, streljajo carjeve namestnike. In nikogar ni, ki bi vedel, kaj naj se stori. Car je tih in gleda, kaj bo. Ruski državni zbor, žal, ne umeva svoje naloge. Preveč novo je vse, preveč razburjeno, nejasno v svojih zahtevah. Mislili so, da se vse izpremeni tisti dan, ko se snide državni zbor, zdaj pa vidijo, da butajo z glavbo ob zid. Ruski državni zbor sme le govoriti, a car samodržec ima še vedno svojo moč. Zato govori državni zbor burno,

nepremišljeno, ker nima odgovornosti, ampak čuti le potrebo, da graja in zahteva svobode. To je vzrok, da se ruski dvor ne meni dosti za te predrzne govornike iz kmetijskih bajt in umazanih delavnic, za te revolucionarje, ki bi najrajši takoj razdelili vsa ogromna posestva carske rodbine in veleposestnikov, ki hočejo odpreti ječe političnim jetnikom. Car se boji ruskega ljudstva, ki je moč njegove države, toda na drugi strani poslušna dvorno stranko, ki meni, da se ni treba bati ljudstva, ampak svetuje carju, naj vlada mirno dalje. Res je to za sedaj, a le za kratek čas. Brezkončni nemiri kažejo, da je vsa Rusija izpodkopana in razburkana. Res, da je vojaška oblast že dostikrat zatrla upore, toda ne bo imela moči pomiriti cele države, ako vstane. Saj so v nekaterih krajih obširnega ruskega carstva kmetje vstali na način, ki se ne more zatreti, ako postane splošen. Ponekod so kmečki vstaši gospodarili grozno. Pšenico in krmo so odpeljali, in česar niso mogli odpeljati, to so požgali, konjem so jezike porezali, ovcam noge polomili, goved so odgnali, drobnico so potopili. Poljedelske stroje so potrli, vse umetnine, ki so jih hranili grajščaki, so popolnoma uničili. Pa še to ne zmudi rusko vlado. Zahteval je državni zbor, naj odpusti car svoje dosedanje svetovalce, in naj si izvoli novih iz ljudstva, da mu delajo postavne. Toda car tega ne bo storil, ker vplivajo nanj vladni krogi. Pa nevarnost je velika. Že zdaj je zahtevala revolucija neštevilno žrtv, a kakor vse kaže, stojimo šele ob začetku revolucije. Glavni voditelji vse revolucije so pa Judi, ker se hočejo maščevati nad carstvom, ker jim ne da enakopravnosti. Počlo bo v Rusiji, in kakor vse kaže, nam prinese lahko najbližja bodočnost nov preobrat v ruski državi. Hudo bo tedaj; začetek se bliža in ne bo dobro živeti v tem času v Rusiji. Dal Bog, da bi bilo potem dobro!

KRVAVI DOGODKI V RUSIJI.

V Bjalostoku so uprizorili grozno klanje Judov. Vzrok temu klanju je to, ker so metali bombe za procesijo. Več sto Judov je bilo ubitih. Judovsko časopisje seveda vplje, da so Judje nedolžni. A dejstvo ostane pribito, da so Judje uprizorili judovsko klanje sami, ker so metali bombe na cerkven izpoved in ni čuda, da je krščanskemu, po judih izsesavanemu prebivalstvu zavrela kri in da je izkušalo rešiti judovsko vprašanje na svoj sicer ne priporočila vreden način. — Poročila se o velikih nemirih v Kronstatu. Uprlo se je delavstvo in vojaštvo v ladjedelnih. Med zarotniki je 14 častnikov. Splošno je položaj med mornarji in delavci tak, da se boje enakih dogodkov, kakršni so bili meseca oktobra. Premožni meščani so zapustili Kronstat. — V Odesi sta se uprla dva polka in tema so se pridružili še kazashi polki. — V Sevastopolju so razorožili bojne ladje, ker se je vojaštvo uprlo, in ker so prišli na sled veliki zaroti. — V Kijevu so zažgali jetnišnico. Nove revolucije se je bati v Peterburgu. Iz cele Rusije prihajajo jako burna poročila o uporih in nemirih. Bati se je, da izbruhne revolucija. V Peterburgu je začelo zopet delavstvo stavkati in bati se je najhujšega.

Listek.

Ob 40 letnici bitke pri Kustoci.

1866 — 24. junija — 1906.

Tako, kakor večina držav, ima tudi Avstrija za seboj že dolgo dobo, obširno zgodovino, kjer stoje z zlatimi črkami napisana

imena mnogih njenih zvestih in junaških sinov. Kakor kamniti pomniki so, ki stoje kakor trden zid vse tja daleč do prvih početkov, nerazrušni stoje in hrabre nas s svojimi slavnicami vzgledi nepretgoma, da hodimo tisto pot do hrabrosti in kreposti, katero so nam sami začrtali. To so zlasti junaki, ki so vodili slavne vojake do zmag, ki so prelili v mnogih slučajih za svojo domovino kri brez strahu pred najhujšimi žrtvami in napor. Vodila jih je pač samo ena od vseh drugih primerih ščiščena misel, — blagostanje in sreča domovine. Skoro vsak avstrijski narod razpolaga s številom takih mož in tudi mi Slovenci pri tem nikakor ne zaostajamo. Ob mnogih prilikah so izkazali že Slovenci svoj pogum, svojo hrabrost in ljubezen do domovine, za katero je žrtvoval marsikdo izmed njih tudi svoje življenje. Tako je bilo v Bosni in tako je bilo v vojski z Italijani pri Kustoci in Visu.

Baš danes poteka od tega časa 50 let in zato si hočemo širše obnoviti v spomin slavna in hrabra dela, ki so jih izvršili takrat Slovenci.

• • •

Avstrija je imela že iz davna precejšen del sedanjega laškega kraljestva v svoji oblasti. Do leta 1866 sta pripadali pod avstrijsko vlado še Benečija in deloma Lombardija.

Avstrijska vlada je imela za ti deželi vedno veliko skrb. Pomagala je prebivalcem, s katerimi sta deželi jako gosto posejani, da so imeli zaslužka in živeža, gledala na poljedelstvo, razvijala šolstvo in lepšala mesta. Zlasti Benetke so imele svoje dobre dneve pod avstrijsko vlado, kakor Benečani še dandanes priznavajo, ko mnogokrat stradajo kruha.

Vendar pa niso bili Lah i nikoli zadovoljni, še manj pa Avstriji hvaležni. In če je bilo priprosto ljudstvo tudi še dokaj prijazno in naklonjeno avstrijski vladi, so pa hodili med njim okrog neprenehoma hujskači, ki so sejali nezadovoljnost, celo sovraštvu proti Avstriji. Vedno so vpili, da jih »Nemci-Tedeschi« tlačijo, da jim delajo krivico, da morajo biti Lah i sami svoji gospodarji in da je torej treba pregnati »tirane« iz dežele. Tako se je pisalo tudi po raznih knjigah in listih, napravljale so se vedno skrivne družbe, ki so bile nevarne prav tako Avstriji, kakor tudi cerkvi, in so kovale zarote doma in v tujini. Zlasti pa je dajala tem nezadovoljnejšem potuho mala sardinska država, ki je bila vedno lačna kakor volk in hotela raztegniti svoje meje. Tako je nastal leta 1848 upor, ki ga je bil srečno zadržal slavni vojskovodja Radecki. Nesrečna pa je bila, žal, naša vojska z Lahi leta 1859.

Od tega časa niso Lah i več mirovali. Benečane je peklo, da so bili še naši, in tudi Sardinec se je hotel še maščevati. Avstrija je imela od dne do dne več sovražnikov. Prusi so že od nekdanj pisano gledali Avstrijo, ker jim ni pustila v Nemčiji delati, kar so želeli, francoski zviti cesar Napoleon je iskal vedno svojega dobička in je bil vesel, če je mogel kaj škodovati Avstriji, Lah pa je prežal, da

bi pograbil Benečijo in kos Lombardije takrat, kadar bi bilo naše cesarstvo v zadregi. Tako ni moglo skoraj priti drugače, kakor da je nastala huda vojska, zakaj nihče ne da rad svojega imetja prostovoljno drugim.

Ker sta imela Prusija in Italija enake namene, namreč zgrabiti Avstrijo, zato sta se tudi tesneje združili in naposled sklenili bojno zavezo. Ker se je čutila Prusija dovolj močno čakala je samo ugodne prilike, da bi začela boj. Ta prilika se je ponudila v homatijah za radi šlezviško-holsteinskega vojvodstva. Pretrgale so se medsebojne zveze in dne 16. junija je že udarila Prusija na Hanoveransko, ki se je bilo zavezalo z Avstrijo.

Da so mislili Lah i na vojsko, ko se je Avstrija še trudila ohraniti mir, je razvidno iz njenih priprav. Meseca marca 1866. leta je poklicala laška vlada veliko vojakov k orožju in ukazala nabirati novince, dasi se to ni vjemalo z njenim slabim denarnim stanjem. Čim bolj so bile napete razmere med Avstrijo in Prusijo, tem bolj je hitela s pripravami laška vlada. Poklicala je cele vrste vojaštva pod orožje, dopolnila armado za boj, pomnožila topništvo in prevažala vojaštvo proti avstrijski meji. Že v prvi polovici meseca aprila je bila armada v bojnem stanju. Garibaldi je dala nalogo, naj nabira prostovoljce, ki so kar drli pod njegovo okrilje. In naposled je prišlo do boja.

• • •

Vrhovni poveljnik tiste vojske, ki je odšla na Italijansko, je bil stric našemu cesarju, feldmaršal nadvojvoda Albreht. Pod vodstvom tega odličnega vojskovodje je avstrijska vojska dne 24. junija 1866. leta pri Kustoci proti silno močnejšemu sovražniku priborila zmago, ki se da primerjati najslavnejšim, kar jih je bilo kdaj izvojevanih. Naš polk se poleg drugih vojnih oddelkov lahko po pravici ponosno spominja tega bojnega dne.

Prvi bataljoni našega polka so bili že, preden se je pričela bitka, preko Contrade dei Maschi poslani proti Galienziju. Druga kompanija, ki je imela skrbeti za zvezo z rezervno divizijo, se je hitro zapletla v ljuto boj s sovražnim eskadronom, nenadoma planivšim nanjo. Štirje častniki te kompanije so bili ranjeni; vojake same so nasprotniki razkropili. Udeležili so se potem bitke ali pri ostalih kompanijah, ali pri drugih vojnih oddelkih. Na bataljon sam so sovražniki, ki so bili na višini pri Renatu postavili baterijo, ljuto streljali že pri Maschih. Zato se je podpolkovnik Feldegg pomaknil za neko poslopje, da bi tam bataljon uredil za naskok; nato se je neutegoma pognal na dvakrat, trikrat močnejšega sovražnika. Ta zapusti svoje varno stališče in plane na naskakujočo 4. in 5. kompanijo. V soteski se prične srdito klanje. Naši vojaki so se borili kakor levi, sedaj zabadaje z bajonetom, sedaj udrihaje s puškinim kovitom. In če kdo že ni mogel več rabi orožja, če se je ranjen zgrudil na tla, je podrl nasprotnika s seboj in se še na tleh ruval z njim.

Vendar pa je bilo videti, kakor bi se kompanija ne mogla ubraniti preveliki moči. Čim dalje bolj se je manjšalo število hrabrih vojakov, sovražnik pa je dobival vedno novih podpor. Bataljonska zastava je bila v veliki nevarnosti. Njenega častnika, poročnika Holliča, je sovražnikov bajonet zabodel na smrt; nadporočnik Oberstar je bil težko ranjen — vsakdo je v bojnem metežu gledal na to, kako bi si ohranil življenje. Zdajci pa poprime kadetni narednik Lukanc (sedaj vpokojeni podpolkovnik 17. polka) zastavo, udari sovražnega podčastnika, ki mu jo hoče izpuliti, s sabljo tako močno po iztegnjeni roki, da mu jo preseka, in na to spravi prapor v varnost. Za to vrlo dejanje in takisto za hladnokrvnost in posebno hrabro vedenje so Lukanca precej prihodnjega dne imenovali za poročnika.

Obenem s prvo kompanijo, ki je pod stotnikom Knoblochom naskakovala zapadno višino in pri tem zplenila top, so se naposled dokaj zmanjšane kompanije zopet odločile za naskok. Renatsko višino so vzeli, najsi se je sovražnik upiral, kolikor se je mogel. Naši vojaki so se tako silovito pognali nanj, da je bilo onostransko pobočje renatske višine kar vse pokrito z odmetanimi telečnjaki in da so lahko hiteli preko njih, ne da bi se jim bilo treba dotikati tal. Seveda je imel bataljon tudi velike izgube; trije častniki so mu obležali mrtvi, pet pa je bilo ranjenih. Poročnik Barbo je ostal v boju do konca, dasi mu je bila kroglja prebila stegno.

Ko so se sovražniki umaknili na višino Campagno rosso, so hrabre kompanije pod vodstvom neustrašenih častnikov takoj udarile za njimi. Pri tej priliki je dosti močnejši sovražniški oddelek, ki je bil skrit v soteski, prijel stotnika Vogelerja ob strani. Toda vojaki nemudoma planejo na sovražnike in jih po krvavem boju poževo v beg. Nato so kompanije vzele imenovano višino Campagno rosso in jo zasedle. Sovražni naval jih je sicer ponajveč zopet pregnal iz nje, toda stotnik Knobloch se je branil, dokler niso naši vzeli višine drugič. Prvi bataljon je izvil sovražniku tudi poslednjo oporo, gorski greben pri Torcolu.

V tem sta se 2. in 4. bataljon pod polkovnikom Attemsonom z brigado Piret lotila vasi Oliosi. Preden so se zbrali za naskok, je polkovnik kapelan Zitz v duhovniški obleki štopil pred čete. Ko se vojaki postavijo k molitvi, jih blagoslovi in jih odveže grehov. Ta slovesni trenutek je razvnel srce vsakomur; navdušeni so se pripravili za naskok, najsi so se usipala streliva od vseh strani.

Spotoma sta morala bataljona prebresti globok potok. Prostak (sedaj vpokojeni podpolkovnik) Prašnikar je ondi otel svojega kompanijskega poročnika Handschuhja, ki že ves upehan ni mogel iz vode. Nekaj mož se je od vročine in napora zgrudilo, kakor bi bili mrtvi; drugi pa so ponajveč čvrsto korakali dalje. Polkovnik Attems se je pripravil za obema bataljonoma zasesti Oliosi; brigada Piret pa je krenila dalje od vasi.

Prišedši v Oliosi se bataljona prepričata, da je zlasti župnišče močno zasedeno. Sovražniki so takoj začeli hudo streljati skozi okna in z zvonika. Na vsak poziv, naj se udado, so odgovorili s krogljami, ki jih je kar deževalo. Peta in šesta divizija nato naskočita oba izhoda župniškega poslopja. Vojaki s kopitom svojih pušk razsujejo vrata in pridero na dvorišče. Grozno streljanje iz vseh odprtih, strešnih lin in z zvonika jih sprejme. In nikjer vhoda, nikjer okna, kamor bi bili utegnili splezati! Stotnik Müller se zgrudi smrtno zadet; polkovnega poročnika Neupauerja, ki je na konju pridirjal na dvorišče, zadene šest krogelj v prsi, in konj, sam smrtno zadet, ga odnese skozi nasprotna vrata. Samo en trenutek obstoje junaški vojaki, potem pa planejo tem srđiteje naprej, da bi se osvetili za oba ubita častnika. Toda sovražna posadka odbije tudi drugi naskok. Polkovnik Attems, samo dvajset korakov od pročelja župne hiše, vedno na konju vodeč naskoke, zapazi naposled snop sena, štrleč iz okna v pritličju. Zdajci sklene zapaliti z njim hišo. Stotnik Giacich, ki je namesto Müllerja zapovedal 5. diviziji, narednik Kosmač, vodnika Braune in Trček, takisto prostak Mršnik 9. kompanije se odpravijo na nevarno pot. Grozovito so nasprotniki streljali na drzne korenjake, ki so se ob zidu pogumno pomikali proti snopu. Nekaj hipov brezglasnega pričakovanja — zdajci pa zagori snop, zapaljen z vžgalicami, in hitro se vname tudi poslopje. Sedaj šele se je vdala sovražna posadka, ki se je bila res neustrašeno branila do konca. Naši vojaki so nato zasedli Oliosi in utrjena poslopja okoli vasi.

V tem je divjal tudi boj povsod drugje. Druga in tretja divizija našega polka (1. bataljon) sta dobili povelje, naj skupno s 36. lovskim bataljonom zasedeta most pri Monzambanu. Diviziji se torej, z lovskim bataljonom na čelu, ob Minciju odpravita proti mostu; lovci so pa šli še dalje. Ali tedaj so sovražniki od dveh strani strahovito začeli streljati nanje. Takisto so se na obe diviziji usipale krogelje iz dveh strani, od Monzambana in z zapadnih pobočij Monte Sabionija. Vendar pa se nista do skrajnega konca umaknili s svojega stališča, najsi jima je bilo to že večkrat ukazano; odšli sta šele potem, ko sta bili že v največji nevarnosti, da bi ji sovražnik ne zajel. Ta junaška vztrajnost je otela lovski bataljon, da ga niso popolnoma uničili.

Nadporočnik Gruden 1. bataljona je bil s 26 možmi našega in banatskega polka odločen, da brani nekovo baterijo. Ko jo je sovražnik prisilil, da se je odpeljala, se je hotel Gruden še prepričati, ali so odpeljali tudi vozove za streljivo. Zdajci zapazi, da sta se dva zvrnila in da ležita na poti. S svojimi možmi je dvignil enega; drugega pa ni bilo več moči oteči. Nato so topničarji prerezali predprego in spravili konje v varnost, Gruden pa je potem v naglem koraku dospel k bateriji.

Drugi in četrti bataljon sta bila komaj zasedla Oliosi, ko se je začelo od Pasqualija ljuto streljanje. Nemudoma se polkovnik Attems

z dvema divizijama napoti tja, ne da bi bil čakač povelje; zakaj slutil je po pravici, da se je brigada Piret zapletla v boj. Ko se združi z njo, vojaki malone samo z golim orožjem vzemo Pasquali. Stotnik Prechtel prvi pridere v sovražno kazino; tedaj pa se dve puški namerita na njegove prsi. Zdajci plane prostak Lavrenčič bliže, zbije puški na tla in prebode enega nasprotnikov z bajonetom. Za to vrlo dejanje so ga počastili z zlato svetinjo.

Razen mnogih častnikov so se v bitki pri Custozzi izmed mož izkazali zlasti tile:

Prostak Marušec 2. kompanije in desetnik Medved 5. kompanije sta vsak zase branila po enega težko ranjenega častnika, in sicer Marušec poročnika Benescha, Medved pa poročnika Oberstarja, ju srečno otela jetništva ter ju spravila na obezovališče.

Poddesetnik Grabec se je tedaj, ko je na župnem dvorišču v Oliosiju stotnik Müller padel smrtno zadet, v najhujšem ognju vrnil na dvorišče, da bi spravil častnika v zavetje. Žal da je bil Müller v tem že izdihnil dušo.

Vodnik Ressel 2. bataljona je pri Oliosiju z visoko dvignjeno zastavo korakal pred naskakujočimi tovariši ter jih izpodbujal, kliče: »Z menoj za zastavo!«

Mimo že naštetih junakov jih je še dolga vrsta dobila svetinjo za hrabrost, ali pa so jih vsaj javno pohvalili. Polkovnega kapelana Zitzta so počastili z viteškim križcem Franc Jožefovega reda.

Polk je imel velike izgube; 6 častnikov in 44 mož je bilo mrtvih, 9 častnikov in 149 mož ranjenih; 75 mož pa so pogrešali.

Ob 5. uri popoldne se je vdala Custozza, in tako je bila bitev odločena na vseh straneh. Sovražniki so se spustili v divji beg. Preganjali jih niso, zakaj i vojaki i konji so bili preveč upehani od žarečega solca in bojnega napora ter so hrepeneli po počitku.

Slavni izid te bitke se je takoj brzojavno sporočil Njega Veličanstvu cesarju. Nadvojvoda Albrecht je cesarjevo zahvalo s temle vojnim poveljem razglasil:

»Tovariši! To je najlepši trenutek mojega življenja, da Vam moram razglasiti to Najvišje priznanje. Boj, ki ga nam je vsilil sovražnik, ste započeli s prelepo zmago pri Custozzi, na istih višinah, kjer smo že odločilno zmagali pred 18 leti *). Bil sem priča Vaš hrabrosti, ki je zmagala navzlic prevelikim silam in silovitim napadom nasprotnikovim. Zaplenili ste topove in ujeli mnogo sovražnikov. Vsak izmed Vas se je bil kakor junak; nobena vrsta orožja ni zaostajala za drugo, vsaka je storila po svoje vse kar se je sploh dalo storiti. Bili ste vredni lepe naloge, kakor sem Vam bil to povedal že pred vojno. Zdaj gremo proti novim naporom in, ako Bog da, v nove zmage.«

Polk je prišel nato naprej v S. Massimo in pozneje v Verono. Velika vojska pa je morala zaradi nesrečnih bojov severne vojske na Če-

*) Radecki je bil namreč dne 25. julija 1848, leta pri Custozzi potolkel Karla Alberta,

skem ravnati jako oprezno; izprava se je umaknila do Adiže in potem čez Piave. Po bitki pri Kraljevem gradu na Češkem, tako nesrečni za avstrijsko vojsko, sta morala dva voja kreniti na Dunaj, kar pa je ostalo še vojakov v Italiji, tem je zapovedoval feldmaršallajtnant baron Maroičič. Vsa italijanska vojska se je vsula v avstrijsko Benečijo in Italijani so se hoteli z ladjevjem polastiti celo Trsta.

Laško brodovje je dne 18. julija napadlo kar naravnost otok Vis (Lissa) in pričelo nanj streljati. Ko je zvedelo o tej nameri naše brodovje, ki je bilo pri Sarani blizu Pulja, odlašal je nekoliko poveljnik kontreadmiral Tegthof, boječ se kake zvižace; a ko so mu došla njuna poročila, je sklenil udariti na laško brodovje. 19. julija ob pol 1. popoldne je bilo že vse naše brodovje pripravljeno za odhod. Z grmečimi bojnimi klici so litele vse ladje mimo admiralove oklopnice »Nadvojvoda Ferdinand Maks« in so se postavile v bojni red, v katerem so potem odplule proti Visu. Med pomorščaki je bilo največ Dalmatincev, Hrvatov in Istrijanov, morski pešci in topničarji pa so bili večidel Čehi, Poljaki in mnogo Slovencev. 20. julija ob 8. uri zjutraj se je brodovje približalo toliko Visu, da je videlo mnogoštevilno italijansko brodovje, ki je stalo tik nega. Brodovji sta se začeli pomikati drugo proti drugemu in 50 minut čez 10. uro je ustrelil sovražnik prvikat. Naši so nato še docela mirno bližali in so pričeli streljati še le takrat, ko so bili prepričani o gotovosti streljav. »Primité vraga«! je zazvenel ukaz, in pričelo se je streljanje, grmenje topov, žvižganje krogelj, pokanje bomb in upitje vojniov. Vse je bilo zavito v smodnikov dim, sredi katerega so se vžigali kakor bliski topovi. »Prederite vraga«! je bilo drugo povélje in po bliskovo se je zagnalo naše brodovje med sovražno brodovje in prodrlo sovražnikovo bojno vrsto. Ena ladja se zažene v sovražnikovo admiralsko ladjo, a neka oklopnica ji zastavi pot. Zdjaj zopet poskusijo razbiti oklopnico, a zadeta je le v zadnji del in sicer tako dobro, da je zdrobljenih več železnih plošč in je sovražna ladja prisiljena nemudoma bežati. V tem boju so dobili naši prvo znamenje zmage, namreč italijansko trobojnico, katero so strgali mimogrede z neke sovražne fregate. Naša admiralska ladja je dirjala vsa razkačena naprej, v tem se zaleteli sovražna vanjo, naša se obrne proti njej, ladji se zaletita skupaj z vso silo, razleže se silen tresk — in par minut pozneje se pogrezne italijanska admiralska ladja, iz katere se je bil admiral malo preje umaknil. Par drugih sovražnih ladij so zadele naše bombe, jih zažgale in jih uničile. Sovražnik se je umaknil, naši pa so odpluli na Vis, kjer jih je prebivalstvo kot rešitelje burno pozdravljalo.

Ta zmaga je bila za Avstrijo res slavna, tembolj, ker naše cesarstvo ne išče dobička na morju, ampak ima mornarico samo za obrambo.

Skoro nato so sklenili mir v Pragi. Avstrija je zaradi nesrečnih bojov na Češkem odstopila Italiji beneško pokrajino. Meseca septembra so bili vsi bataljoni našega polka že zopet na Kranjskem.

Ob koncu naj naštejemo še tiste častnike 17. pešpolka, ki so se vdeležili vojske v Italiji in obhajajo zdaj še živeči že v pokoju slaven spomin 40letnice svojega junaštva. Med njimi so takratni stotniki:

Av gust baron Rechbach in Franc Knobloch, Franc Pfeifer, takratni nadporočniki: Alojzij Tornago, Bož. Drenik, Tomaž Semliner, Beno Puteani, takratni poročniki: Avgust Konsensegg, Andrej Hauptmann, Karol Barbo, Ivan Polajner in Mihael Lukanc; takratni kadeti Evgen Konsensegg, Jakob Modrian, Mat. Prašnikar in Ivan Taboure.

Poleg teh pa živi še polno drugih za domovino zaslužnih mož, ki so se bili zanjo v opisani vojski in žive zdaj že v pozni dobi širrom slovenske zemlje. Tem potom naj jim bodo izražene ob 40letnici njihove hrabrosti najtoplejše čestitke!

So pa še tudi drugi, ki so storili za svoje domovje med vsemi največ, ki so dali zanjo svoje življenje, in ki krije zdaj njihova trupla tuja zemlja. Tistim pa: Sladek pokoj v tuji zemlji!

Kolosalen vodovod. V Newyorku napravijo nov vodovod, katerega izpeljejo s kontskilskih bregov nekoliko ur od Newyorka. Stal bo nad sedemsto milijonov frankov; dolgost znaša 96 milj. V jeseni bo delalo pri tem vodovodu 30.000 delavcev.

Moralesov prijatelj. Med tremi anarhisti, katere so zaprli po atentatu v Madridu, se nahaja tudi Ferrer, poseben prijatelj Moralesa, ki je vrgel bombo proti španski kraljevski dvojici. Ferrer je bil z njim v zvezi do atentata. Pred štirimi leti še je bil železniški uradnik, sedaj pa ima nekaj hiš in 300.000 frankov naloženih v bankah. Najbrže je to premoženje anarhističnega društva. Morales je Ferrerju zaupal vse svoje osnove. — Morales je hotel najeti sobo tik parlamenta. Če bi bila tam vržena bomba, bi bilo ubitih obilo zastopnikov raznih držav.

Stavka ob cesarjevi navzočnosti. Na dan cesarjevega prihoda k razstavi v Liberce na Češkem so pričeli stavkati ondodni pekovski pomočniki.

Otroci kot vrtarji. Na Letni hočejo urediti šolski vrt, v katerem bi mogli otroci gojiti rastline. Izbralo se je mesto, ki meri 1000 m². Vsak otrok bode prejel 1 m², katerega bode smel uporabljati po svoji volji.

Dvajset let ponarejali denar. V Szatmaru na Ogrskem so prijeli družbo ponarejalcev denarja, ki je že 20 let neovirano ponarejala denar.

Grozen umor. Umrjeno so našli v Parizu 25letno Francoise Leborgne. Roparji so ji prerezali vrat, porezali prste, na katerih je imela dragocene prstane, jo slekli in odnesli s seboj tudi vso obleko.

Samoumor milijonarja. V Pittsburgu se je ustrelil millionar Thomas o Conor Jones. Star je bil 36 let, bogat čez mero in poleg tega ga je čakala še dedščina, ki je znašala 200 milijonov mark. Svojim prijateljem je pravil včasih, da se boji, da ne bi zblaznel ali osleplil.

Tatinska vlačugarica. Že zaradi tatvine kaznovana vlačugarica Ana Travnik iz Sel pri Celovcu doma je neko popoldne v Rudniku Ani Martinc in Mariji Anker izmaknila razne obleke v znesku 62 kron. Obsojena je na 4 mesece težke ječe.

Japonska ladja zadela na mino. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija: Minoli petek je transportna ladja »Torsotomoru« od 1450 tonelat ob korejski obali zadela na podmorsko mino. Ladja se je takoj potopila. 50 oseb je utonilo.

Morilec kuha srce in jetra svoje žrtve. Na Spodnjem Bavarskem so našli umorjenega nekega 35 let starega Mendla iz Mainburga. Lobanja umorjenega je bila izdolbena, morilec je izrezal iz nje vse možgane, odrezal svoji žrtvi tudi ušesa in iz trupla izrezal srce in jetra. Srce in jetra so našli v stanovanju kmečkega sina Grasla in sicer skuhana na krožniku. 16 let starega morilca ljudožrca so takoj aretirali. O vzrokih strašnega dejanja noče nič povedati.

Smrt zrakoplovke. Znana londonska zrakoplovka Lilly Cove se je mislila spustiti z varnostnim padalom iz zrakoplova na zemljo v navzočnosti silne množice gledalcev. A padalo se ni v zraku odprlo in Cove je padla z vso hitrostjo in silo na zemljo. Bila je namestu mrtva.

Mednarodno razstavo prirede bodoče leto v Bordeaux na Francoskem.

Nemški cesar obišče razstavo v Milanu, odkoder odpotuje v Rim, kjer bo kjer bo prisostoval otvoritvi vile Bonaparte, v kateri bo dom nemške umetnosti.

Trideset otrok je umorila. V Wielicki v Galiciji so aretovali neko Marijano Konopkovo, katera je osumljena, da je umorila 30 nezakonskih otrok, ki so ji bili izročeni v varstvo.

Posebne sanje. »Osservatore Romano« pripoveduje sledeče: V vasi Fittignano v bližini Pize se je neki deklici sanjalo, da leži pod domačo kuhinjo truplo neke svetnice. Spočetka se ni za te sanje nihče zmenil, končno pa je zmagalo vztrajno prigovarjanje deklice. Dva metra globoko pod kuhinjo so našli docela ohranjeno žensko truplo. Veščaki so dognali, da je to truplo Cherardesce, ki je uvrščena med blažene in je bila l. 1200. pokopana v okolici vasi. Truplo bodo prepeljali v Pizo.

Železnica med Azijo in Ameriko. Ta železnica bo največje tehniško delo, kar jih dolejši pozna človeštvo. Azija in Amerika sta si na severni polarnici, 171° zap. dolž. od Grennw., tako blizu, da se vidi z ene obali na drugo. Med njima je kratki in ozki kanal, Beringova ožina imenovan. Doslej malo imenovana ožina bo imenitna, ker steče pod njo podmorska železnica iz Kamčatke na Aljaško ter zveže tako stari svet z novim. Amerika utegne tako s svojo močjo in s svojim kapitalom prevladati po celem velikem oceanu ter širiti svoj vpliv iz Azije proti Evropi.

46 dni spi že v New Yorku neki 32letni William Schnäbele. Tekočo hrano mu vlivajo skozi nos. Zdravniki pravijo, da je vzrok spanja poškodba, katero je zadobil ob neki priliki na glavi. Trdijo, da na ta način še lahko dva meseca živi.

Žensko in deško delo v rudnikih. Na mednarodnem rudarskem shodu v Londonu se je sklenilo, da je delo v rudnikih zabranjeno ženskam in dečkom, ki so stari pod 14 let.

Kolumbov spomenik v Vatikanu. Iz Rima poročajo: Pod predsedstvom kardinala Richelmyja, nadškofa v Turinu, se je zbral poseben odbor, ki ima namen postaviti v papeževih vrtovih spomenik Krištofu Kolumbu. Papež Pij X. se je zelo zavzel za to misel.

Razgled po domovini.

Premilostni gospod knezoškof ljubljanski je odpejal pretečeni teden v Sarajevo k petindvajsetletnici škofovanja ondotnega nadškofa dr. Josipa Stadler. Na praznik presv. Srca Jezusovega je imel ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v sarajevski stolnici slovesno sv. mašo in priglasilo.

Imenovan je za župnika v Starem trgu pri Poljanah č. g. Janez Gnjezda, doslej župnik na Vojskem pri Idriji.

Posvečeni bodo v mašnike naslednji gg. bogoslovci ljubljanske škofije: Iz IV. leta: Anton Demšar iz Tržiča, Ivan Gogala iz Kranja, Valentin Jerše iz Dobrave pri Kropi, Vincenc Kavčič iz Kranja, Frančišek Kerne iz Vipave, Ivan Ključar iz Črnega vrha nad Idrijo, Ivan Kmet iz Tržiča, Ivan Kovčec iz St. Vida nad Ljubljano, Ivan Langenholz iz Stare Loke, Matija Noč s koroške Bele, Anton Papež iz Ambrusa, Jernej Pavlin iz Naklega, Ivan Pogčar iz Breznice, Ivan Sedej z Vojskega, Frančišek Zorko z Vač. — Iz III. leta: Frančišek Lovčkar iz Smlednika, Ivan Kepec z Jenic, Ivan Opeka z Vrhnik, Ivan Rihar iz Logatca, Matija Selan iz Sostrege. Subdiakonati bodo prejeli 9. julija, diakonat 10. julija, mašništvo pa 12. julija.

Za obrtnike sta se potegnila v državnem boru naša poslanca dr. Žitnik in dr. Koroec, ki je pričel svoj prvi govor v slovenskem jeziku, kar je zelo jezilo nemško gopodo. Zahteval je za Spodnje Štajersko slovensko državno obrtno šolo ter da podpira takda ustanovitev trgovskih šol v Ljubljani, Trstu in Gorici, da se nastavijo jugoslovanskih jezikov zmožni zadržni nadzorniki. Štajerski slovenski volivci sedaj že morejo videti, da so poslali pravega moža na Dunaj, ker bo vestno in neustrašeno zagovarjal težje svojih volivcev, česar bi Rehek ne mogel storiti, ker ni imel potrebne zmožnosti.

Potres v Ljubljani. Močan potresni sunek prestrašil 16. t. m. okrog četrta na 1. uro popoldne Ljubljance. Tako močnega potresa sunka še od hudega potresa pred 11 leti ni bilo. Napravil ta potres sicer ni nobene škode, samo mnogo strahu je povzročil. Okna so močno ropotala, zidovje je pokalo. Slišati je bilo tudi močno bobnenje.

Na III. slovenski katoliški shod, ki se bo pričel konec avgusta v Ljubljani, pozivlja sodni »Slovenski Gospodar« štajerske slovenske kmete. Ta vsega priporočila vredni katoliški časopis izraža željo, naj bi letošnji katoliški shod podal vseslovenski kmečki program. Ta program — pravi list — bomo dali svojim poslancem, da ga nosijo s seboj v zbornice in se pri svojem delovanju vedno ozirajo nanj. — To željo spodnje štajerskih slovenskih kmetov bodo naši merodajni krogi gotovo upoštevali in jo udeležili. S Štajerske se priključuje na shod velike udeležbe.

Liberalni državni poslanci si jako prizadevajo, da bi jim ustregel odsek za volivno reformo in jim mesto enega na škodo kmetov odklonil 3 poslance. Načelnik liberalnega kluba dr. Ferjančič, znani junak s krvavim zvoncem, je bilo prosil Hrvat in tudi načelnika gladočeških državnih poslancev dr. Kramarja, da bi glasoval za liberalce. Toda nikdo se ne zmeni za liberalno stokanje, celo liberalni državni poslanci se odgovorili, da Čehi vedno radi podpirajo občeslovenske zahteve, glede mest in kmetov pa ne morejo tega storiti, ker bi sami bili nasprotovali. Še manj je to pričakovati od kmetov, ki sede v enem klubu z

našimi katoliškimi poslanci. Slovanski poslanci so resni možje in ne bodo delali na to, da bi še kdaj prišli v zbornico možje kot dr. Ferjančič, dr. Tavčar in notar Plantan.

Poziv! Ob dohodu prestolonaslednika nadvojvode Franc Ferdinanda dne 16. julija k otvoritvi nove železnice naj ob vsej progri vihrajo slovenske trobojnice. Pokažimo slovenski značaj naše zemlje. Župani, duhovniki, vsi Slovenci storite svojo dolžnost. Pozdravni govori naj bodo povsod slovenski! Dovolj časa je do otvoritve, da se napravi vse tako, da bo v čast slovenskemu imenu.

»Slovenski Narod« in »Rdeči Prapor« sta jako podla in nesramna lista. Nedavno je »Narod« zasramoval svetnika, prošli teden pa »Rdeči Prapor« sv. Antona Padovanskega, katerega pobožno ljudstvo tako zelo časti. Proč s tema listoma iz krščanskih hiš!

Desetletnica ljubljanskega župana Hribarja je končana. Meščanstvo je vso prireditelj gledalo le iz radovednosti in od daleč. Hribarja so slavili možje, ki imajo največ za služka pri mestu, to so nekateri občinski svetovalci, n. pr. Bolčev Pepe, dalje uradniki magistrata in banke »Slavije«, pri kateri je Hribar glavni zastopnik. Zaostati ni smelo liberalno učiteljstvo in zato sta dovolila nadučitelj Dimnik in Gabršček, da so učenci njihovih šol pozno v noč nosili baklje pri bakljadi, ki so jo Hribarju z njegovo vednostjo priredila nekatera društva. To zadnje početje je vredno vse obsodbe. Učencem se prepoveduje sodelovati pri belem dnevu, kadar priredijo kako katoliško društvo na deželi slavnost, tu pa se dovoli po noči šolarjem sodelovati pri politični demonstraciji, kakoršna je bila Hribarjeva desetletnica. Radovedni smo, kaj poreče k temu deželni šolski svet. — No, vsa Hribarjeva slavnost je pokazala, da se ljubljansko meščanstvo malo zmeni za svojega liberalnega župana. — Občinski svetniki so imeli na čast županu Hribarju bogato pojedino v hotelu »Ilirija«, in tu je »prekunštni« dr. Triller napival županu kot načelniku mesta, ki bo kmalu skoro edino na Kranjskem, ki ima na svoji zastavi zapisan napredek: to je brezverski liberalizem. Po teh besedah dr. Trillerja so bili navzoči liberalci baje zelo poparjeni, ko so slišali iz ust najhujšega rimobombeža, da se liberalcem na Kranjskem povsod slabo godi.

Znamenja ob potih. Prijatelj našega lista nam piše: Že lansko leto je »Domoljub« prinesel prošnjo, da bi se kar največ popravila znamenja in križi ob potih, ki so semtertja v jako slabem stanu. Pohvalno omenjamo, da se je ta prošnja marsikje upoštevala. Vendar je mnogo krajev, kjer so taka znamenja skrajno zanemarjena in nedostojna. Tujci, ki hodijo mimo, zmajujejo z glavami in si delajo sodbo o prebivalcih dotičnega kraja, ki gotovo ni ugodna. Zato isto prošnjo vnovič z vso resnobo ponavljamo!

Kresovi. Na večer pred praznikom presv. Srca Jezusovega je bilo videti z vrh janškega hriba prav mnogo kresov po Gorenjskem, Notranjskem in Dolenjskem, ki so goreli na čast presv. Božjemu Srcu. Največ jih je gorelo po hribih proti Vel. Laščam in sv. Gregorju. Videti je, da se navada, žgati kresove na imenovani večer, vedno bolj razvija. Prav je tako!

Ljubljanski Nemci imajo neko društvo »Truburg« imenovano. To je začelo prirediti svoje izzivalne izlete po naši slovenski deželi. Pričeli so s tem »delom« v Domžalah. Svetovali bi nemški gospodi, naj se med mir-

nim kranjskim prebivalstvom prav mirno obnaša, da ne mine potrpežljivost našega dobrega in gostoljubnega slovenskega ljudstva.

Za župnika v Dražgošah je imenovan g. Anton Pfajfar, doslej župnik v Leskovic.

Liberalci sovražniki cerkve. Mestni šolski svet ljubljanski, v katerem predseduje liberalni župan Hribar in kjer sedita tudi nadučitelj Dimnik in Gabršček, je na predlog advokata dr. Trillerja sklenil, da se odpravijo po mestnih šolah sv. maše, katerih so se učenci in učenke po dvakrat na teden udeleževali. Zoper ta veri sovražni predlog je pogumno nastopil zastopnik cerkve, veleč. g. stolni kanonik Andrej Karlin, toda liberalci so sprejeli kljub temu protestu ta predlog. S tem je pokazal mestni šolski svet očitno svoje sovražstvo do cerkve, ker hočejo po sili otroke odtrgati od cerkve in jim zabraniti obisk službe božje ob delavnikih. Ob nedeljah se tako nimajo skupne službe božje. Tako grede liberalci vedno dalje v divjem sovražstvu do vere. Proč torej od brezverskega liberalizma.

Liberalne laži. Zadnje sredstvo, katerega se poslužujejo liberalci v boju proti dr. Šusteršiču je laž in obrekovanje. Kako so tulili svoj čas po »Narodu« in še sedaj ne nehajo, da je dr. Šusteršič izdal štajerske in koroške Slovence. Mi smo že opetovano izjavili, da je ta trditve satanska zloba, koje so zmožni le nesramni kranjski liberalci. Celo najvplivnejši liberalni češki list »Narodni Listy« imenovan, je pretekli teden izjavil, da Čehi to sumničeno glede Štajerske in Koroške ne smatrajo resno. Češki liberalci morajo sami zavračati grde laži kranjskih liberalcev. Toda kljub temu bodo ti nesramni ljudje še nadalje lagali. Pošten človek ne more več vrjeti tej izprideni bandi. Res pa je, da so liberalci pripravljani prodati, če vlada ustreže njihovim željam vse koristi štajerskih, koroških in tudi kranjskih Slovencev.

Za nadučitelja v Tržiču je imenovan gosp. Ferd. Kalingar, doslej okrajni šolski nadzornik v Kranju. S tem imenovanjem je preprečeno imenovanje zagrizenega nemškutarkega tržiškega učitelja Karola Miklič, katerega se je vse pošteno slovensko prebivalstvo v Tržiču balo.

Bolgari se udeležijo vsesokolskega izleta v Zagrebu. Pri tej priliki obiščejo tudi Ljubljano in Trst. Udeležnikov bo nad sto.

Strela je udarila v nedeljo, dne 17. t. m. med strašnim nalivom v želimeljsko podružnico na Gradišču, ko je zvonil cerkvenčev sin hudi uri. Razčesala je zid in ga prebila na več krajih, fanta je omamila, a se je posrečilo ga oživiti. Isti dan je ubila strela na senožeti pri lški Loki 71letnega Kraliča, ko je v družbi sinov nakladal seno. Strela mu je prebila klobuk. Ko je pristopil mlajši sin k njemu, je bil že mrtev. — Poleg tega je isti dan ubila strela še neko žensko blizu Ljubljane.

Iz Ljubljane je pobegnil v Ameriko bivši igralec Ivan Perdan. Poneveril je baje svojemu gospodarju pivovarstvu Koslerju večjo svoto denarja.

Petindvajsetletnico svojega obstanka je obhajal 24. junija samostan trapistov v Rajhenburgu pri Krškem. Došlo je k tej slavnosti več odličnih gostov, med njimi Peter Broyer, škof iz mornarskih otokov, ki se nahajajo med Avstralijo in južno Ameriko v spremstvu P. Beriarda, ravnatelja misijonske šole v Diffurtu na Belgijskem. Na mornarskih otokih je bil za škofa nekdanj stric sedanjega opata B. Ppalle, ki je pred kakimi 50 leti umrl tamkaj mučeniške smrti.

V nedeljo 1. julija v Presko. Tu se bo namreč vršil II. vseslovenski delavski shod. Ker se bo sklepalo o važnih delavskih zadevah, je želeli, da bi bila udeležba kar največja. Ta dan se bo blagoslovil tudi novi »Delavski dom.« Razna društva so že prijavila svojo udeležbo. Ob 8. uri bo v župni cerkvi v Preski za udeležence sv. maša in cerkveni govor. Od 9. do 1. ure vseslovenski delavski shod. Ob 2. litanije, nato izpredov »Društveni dom«, katerega bo blagoslovil g. dr. Krek. — Dobro došli tudi drugi prijatelji delavstva in somišljeniki »Slovenske Ljudske Stranke«.

Sorska afera pred sodiščem. V petek 22. junija se je pričela pred ljubljanskim deželnim sodiščem obravnava zaradi dogodkov v Sori. Osebe, ki sede na zatožni klopi so: Janez Lustrek, France Bukovec, Vencelj Bukovec, Marija Bukovec, Janez Kavčič in Peter Peternel. Ti vsi so se ustavili oblasti, ko je bila poklicana, da posreduje ko se je vzelo upraviteljstvo sorske župnije ondotnemu župniku Brčetu in poverilo g. kaplanu Jožefu Brajcu. Zagovornik obtožencev je dr. Konrad Vodušek, bivši Tavčarjev koncipist. Obravnava se je morala preložiti, ker bode po izjavi sodnega dvora zaslišanih še nekaj novih prič. Med poslušalstvom je bil navzoč tudi župnik Brce, radi katerega so zdaj navedene osebe prišle pred sodišče. Mi smo prepričani, da te obtožene osebe niso glavni krivci. Iz njihovih zagovorov nastaja veliko vprašanje: Kdo je bil oni hujskač, ki je nahujskal množico, da se je uprla okrajnemu glavarju in oboroženi sili. Zakaj ne sede glavni krivci na zatožni klopi? — Pravi jo, da učitelj Grmek mirno in brez strahu hodi po Sori. — »Sl. Narod« grdo napada orožnike, ki so izpolnili pri tem dogodku svojo dolžnost, nesramno se zaletava v škofijskega komisarja g. kanonika Sušnika, ki je vršil le svojo dolžnost. »Slov. Narod« hoče odvrniti pozornost od pravih krivcev, ki se v pest smejejo, ker mislijo, da so že na varnem. — O nadaljnih preiskavi, ki se bo vršila poznejši čas bomo že poročali.

Osebnostna vest. Namestnik državnega pravdnika v Novem mestu g. A. Kessler je imenovan za deželnega sodnega svetnika in predstojnika sodišča v Velikih Laščah.

Na Jesenicah bodo začeli graditi društveni dom. Stal bo okoli 20.000 K.

Draga junica. G. župnik Fertin iz Zasipa je prodal 2 in pol leta staro junico za 440 K. Kupil jo je g. Pok iz Kranja.

Sarajevski nadškof dr. Josip Stadler je preteklo nedeljo kar najsovetnejše obhajal svojo škofovsko petindvajsetletnico. Od vseh krajev so prihitali ta dan hrvaški rodoljubi, da se poklonijo najodličnejšemu rodoljubu Hrvaške. Tudi mi Slovenci se pridružujemo nebrojnim čestitkam, ki jih je prejemal te dni prevzvišeni gospod nadškof, ki je drag prijatelj našega premil. knezoškofa dr. Jegliča in mu kličemo: Na mnoga leta!

Umrla je v nedeljo v Ljubljani gospa Marija Fabiani, lekarnarjeva vdova. Udeležila se je popoldne še »Sokolove« veselice.

40letnica bitke pri Kustoci se je vršila preteklo nedeljo v Ljubljani. Zbralo se je nad 100 hrabrih nekdanjih bojevnikov. Ti so okoli 11. ure odkorakali v mestno župno cerkev sv. Jakoba, kjer je imel sv. mašo in navdušen govor veleč. g. dr. A. Karlin. Popoldne so imeli naši vrlji junaki veselico pri Koslerju. — Vse se je čudilo, da te moške, ki so prelivali svojo kri za domovino ni spremljala vojaška godba, akoravno je prej obljubila sodelovanje. Brez godbe so namreč morali korakati v cerkev. — Tudi veteranci so se ta dan spominjali zmage pri Kustoci. Ti so najeli društveno godbo, tudi višji častniki so se udeležili sv. maše, za civilne bojevnike se pa niso zmenili,

kar je na udeležence, ki so prišli od daleč iz dežele so se opravičeno razne zabavljice. — Bog živi naše vrlje slovenske junake!

— **Zdravila se podraže** z dnem 1. julija. Lekarnarji hočejo zvišati cene zdravil za celih 34 odstotkov. Država bi morala to preprečiti! Če se podraže zdravila, se bo ljudstvo še bolj zatekalo k zakonitnim mazačem.

lj Slavnost zlate maše č. g. prelata Rozmana, župnika šentjakobskega obeta biti nenavadna, velika udanostna prireditelj župljanov šentjakobskih. Kakor se nam poroča, je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo te prireditve blagorodni gospod Albert Samassa, tovarnar v Ljubljani. Pripravljalnemu odboru pa predseduje gospod Anton Zorec, trgovec in posestnik. Slavnost bode razdeljena v veliko cerkveno slavnost in veselico, tako, da se bo možno udeležiti iste najširšim slojem. Tozadevni odseki, društva, fantje in dekleta, so pridno na delu in vsak si prizadeva, da pripomore po svojih močeh do večjega sijaja. Nastalo je pravo veselo tekmovanje med posamezniki. Vsak hoče na lepši način pokazati dne 22. julija t. l. svojo udanost in ljubezen do ljubljene, skrbnega in za blagor svojih faranov tako vnetega dušnega pastirja.

+ **Železnica Trebnje-Mokronog-St. Janž.** Krožile so govorice, da so delničarji plemo-gove družbe v št. Janžu izdelali načrt, ki nikakor ne odgovarja zahtevam in koristim občin Mokronog in št. Rupert. Po tem načrtu bi bil kolodvor več kilometrov oddaljen od Mokronoga in sosednih občin. Poizvedeli smo, da se je kranjski deželni odbor pritožil ter zahteval, da se nadrobni načrt popravi ter progla-dolži tako, kakor je bila določena v prvotnem, glavnem načrtu. Županstvu občin Mokronog in št. Rupert ste poslali v tem smislu prošnji g. poslancu Povšetu, ki ju je s priporočilom izročil v železniškem ministerstvu. Tu bodo z ozirom na pritožbo deželnega odbora in prošnji imenovanih občin preuredili nadrobni načrt in, ako treba, razpisali nov obhod železnične proge. Pri tej priliki bodo mogle občine ugovarjati ter izraziti svoje želje.

Romanje na sv. Goro pri Gorici priredi ljubljanski tretji red dne 14. in 15. julija t. l., kakor je poročal zadnji »Domoljub«. Kedor se misli romanja udeležiti, naj se takoj oglasi pri vodstvu tretjega reda sv. Frančiška v Ljubljani. Ako se do 4. julija ne oglasi vsaj 300 romarjev, se romanje letos sploh ne vrši. Več je razvidno iz zadnjega »Domoljuba«. Natančen spored romanja prinese prihodnja številka »Domoljuba«. Vodstvo tretjega reda v Ljubljani.

ČEBELARSKE VESTI.

— **Čebelarji shod v Ilirski Bistrici** bo dné 29. junija pri uзорnem ulnjaku gospoda Znidaršiča. Predavati se bo pričelo ob deveti uri dopoldne in se bo predavalovo ves dan. Predavali bodo najboljši kranjski čebelarji. Kdor si hoče ogledati velikansko čebelarstvo g. Znidaršiča, naj se to pot podvzva, kesal se ne bo. — Iz Ljubljane odide prvovlak ob pol šestih jutraj.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz domžalske okolice. Izobraževalna društva v domžalski okolici zdaj že kar tekmujejo med seboj, a kaj takega kakor v Dom-

žalah nikjer ne premorejo. To je pokazala tudi zadnja veselica v nedeljo dne 24. junija. Takih izurjenih pevcev je težko najti kje drugje; zraven pa še godba, ki z lahkoto proizvajata tudi najtežje skladbe. Igro »Večna mladost in večna lepota« so izborno igrali že lansko jesen, kakor je takrat poročal »Domoljub«. Pa ta igra je vedno lepa, zato je tudi zdaj dobro uspela; saj so bile uloge razdeljene med iste osebe, ki so to igro tako izborno igrale lansko jesen. Tudi zdaj so nas ganili nekateri krasni prizori, tudi sedaj so nas zabavale perice stoletna Šenbilja se je pa od zadnje predstave celo vidno pomladila in igrala s pomlajeno slovesno živahnostjo, gotovo uspeh prve predstave »Večne mladosti«. Tako tudi izobraževalnemu in podpornemu društvu v Domžalah želimo, da bi vedno delovalo z dosedanjim mladostno živahnostjo in s svojim zgledom tudi svoje sosede bodrilo.

g Iz moravške doline, dne 17. junija: Na praznik sv. Rešnjega Telesa dne 14. junija so nam visokočastiti dekan Janez Bizjan v Moravčah blagoslovili novo krasno zastavo slovenskega katoliškega izobraževalnega društva; katera se je vrstila v velikanski tukajšnji procesiji med 12timi plapajočimi cerkvenimi banderi, obsegajočimi vsdo obirnno moravsko nadžupnijo. Videl si pod imenovano zastavo stopati krepke, skušene moške, kakor tudi mladeniče v najlepšem cvetju, ki so dika in ponos društva, ter so v teku par let pokazali, da se moravska mladina vzbujata in tekmuje z drugimi društvi za pravi napredek. Društvo lepo raste, se razvija in krepke mladike poganja; dasiravno, kakor povsod, tudi pri nas nasprotna stranke ne pogreša. Od naših pradedov in dedov smo se učili, da prelepa moravska dolina ni le bogata na krasnih livadah in rodovitnem polju, ampak tudi v verskem oziru se sme ponašati in vsegamogočnemu zahvaliti, da je še dan krščanski med njenimi prebivalci.

g Iz Mengša. Naš tamburaški zbor je napravil častni večer posestniku Šunkarju iz Mal. Mengša, dne 17. t. m. To samo na sebi ni nič posebnega in mi bi tega niti ne omenjali. Ali kar je pa potrebno, da v javnost spravimo, je pa to, da je med koncertom razbijal na okna in na cesti razgrajal tisti slavni P., ki bi povsodi drugodi od službe že davno odletel in šel tje, kjer je edino njegov prostor. On je tudi vodja domače godbe, pri kateri so zelo dobri fantje in moške. Zalbog, da je vodstvo liberalnega duha nasprotno izobraževalnemu društvu. Mi pustimo godbo, zoper katero samo nimamo nčesar, pri miru, le vodstvo nam ni všeč, ker je nam nasprotno, drugi naj pa pustite nas pri miru, posebno taki, ki so od cerkve plačani in povsod drugod s krščansko organizacijo drže. Tamburaš.

Iz sorske in medvodske občine.

g Sodnijska obravnava glede sorske afere je preložena, ker je zagovornik dr. Vodušek zahteval, naj se zasliši blizo petdeset prič, ki bodo baje pričale za Starmanovega Janeza in brate Bukovec, da so nedolžni. Tudi mi ne slišimo, da bi se te, ki so bili zapeljani, kaznovalo. Kaznovan pa mora biti učitelj Grmek, ki je ljudi šuntal, in skup vabil, sedaj ko je sila, se pa lepo potuhnil, mesto da bi rekel: »Jaz sem kriv, ki sem jih hujskal.«

g Učitelj Grmek je že tako predrzen, da kar očitno ljudi odvrča od cerkve. Tako je na binško nedeljo sorske fante nagovarjal, naj ne hodijo pritrkavat, češ, cerkovník naj malo pozvoni, pa bo dobro.

g Pozdrav »Hvaljen bodi Jezus Kristus« sta si od strani otrok prepovedala Grmek in njegova žena. Ali ni to skrajna predrznost? In vendar še vedno nekateri ljudje Grmeku slepo verjamejo in ga podpirajo. Res lep

vzglede imajo šolski otroci, ako jim krščanski pozdrav prepoveduje učitelj, ki je menda kristjan, če ni Turek ali pa Jud, ker mu tako smrdi, kar je krščanskega.

Izpod Grintovea.

g 500 kron ne prinese babičev fantek, katere je razpisal za svoje laži v »Gorenjcu«. Nima korajže, ker dobro vé, da njemu in »Gorenjcu« ni verjeti. Dobro delo bi storil »Gorenjcu«, da prinese 500 kronic in ga opere, ker Cerkljani smo tega inenja, da je res »Gorenjec« plačana laž.

g Načelnik mlekarne je babičev fantek in ni 500 K ne pokaže, ki jih je razpisal s svojim podpisom v »Gorenjcu«. Kako moremo verjeti trditvi, da bi bil on položil 1000 K kot nadomestek za zemljišče, katerega nima. Ubogi Legvyart, kakega načelnika je naredil! Ljudje pa še niso pozabili podjedov in imajo prav, kjer ni nič vzeti. »Kdor laže, ta krade«, pravi naš pregovor.

g Pomagač pri tem čednem delu je Lapajne, kateri že od nekdanj delu prepričan v občini. Še kot organist je pacal po »Gorenjcu« o domačih gg. kapelanih in tega seveda tudi zdaj ne sme opustiti. Zdaj vidi, da nima ne- nič zemlje v Cerkljah, ampak da še na svojih nogah ne stoji, začel se je znašati v »Gorenjcu« nad poštenimi kmečkimi možmi ter ne pusti celo žená v miru. Zapomni naj si vsak za ta dva patrona, da jima ni verjeti, ker ne lažeta samo v »Gorenjcu«. Danes se ti hlina, jutri se mu boš kaj zameril in v »Gorenjcu« boš bral obrekovanje. Vrata pokažite tema dvema!

g Na dolgu je ostal Lapajne odgovor na vprašanje: »Zakaj ni njegova sestra sposobna za Marijino družbo?« Pričakujemo in zahtevamo odgovora, ker ne pustita Lapajne in babičev fantek poštenih mož in žen pri miru. Ako ne, pogledali bomo še malo na zobe in jima jezik prikrajšali.

Iz kranjskega okraja.

g »Ljudski prijatelji«. »Slov. Narod« in »Gorenjec« sta pisala, kako neusmiljeno je ravnal šenčurški g. kaplan z neko kmetico. Med drugim tudi pišeta: »Neka kmetica v Šenčurju je bila ondotni posojilnici dolžna 1000 kron. Odrajtovala je točno obresti in plačevala tudi nekaj na račun. Dalje časa so bili kaplanovi hlapci ž njo zadovoljni. Približale so se občinske volitve. Dobro so vedeli, da bode dala pooblastilo naprednemu volilcu. Točno proračunjeno so ji odpovedali dolg. K tej posestnici pride agitator za občinske volitve v podobi predsednika hranilnice kaplana Kmeta: »Če mi daš pooblastilo za občinske volitve, bom pa ustavil.« Dobil je pooblastilo in ustavil eksekucijo. Kmetica je imela vsled preračunjene taktike do 1000 kron stroškov. Če to ni naravnost hudičevo delo — potem povejte, kaj je hudičevo delo! Tako piše »Slov. Narod« dne 9. junija v št. 131. Dotična kmetica pa je poslala v »Slovenec« z dne 16. junija št. 136 naslednjo izjavo: »Dne 9. t. m. je prinesel »Slov. Narod« v št. 131 docela zlagano po »Gorenjcu« posneto novico, da me je gospod kaplan kot predsednik naše hranilnice in posojilnice tožil iz zgolj sebičnih namenov, namreč zato, da je dobil potem od mene pooblastilo za občinske volitve. Resnici na ljubo izjavljam sledeče: »Ni res, da so bile obresti vselej točno plačane, res pa je, da so bile že za pol-drugo leto na dolgu. Ni res, da me je hranilnica in posojilnica začela tožiti šele malo časa pred volitvami, res pa je, da se mi je že 30. julija 1905 določil samo petmesečni rok za plačati in je gospod kaplan samo to izvršil, kar je bil sklenil odbor, ko on še ni bil načelnik. Ni res, da je gospod kaplan prišel k

meni in s silo tirjal od mene pooblastilo, res je pa, da sem mu pooblastilo sama prostovoljno ponudila, ne da bi me bil zato sploh kaj prosil. V Šenčurju pri Kranju, dne 13. junija 1906. Marija Bergant, posestnica v Šenčurju št. 13.« Sedaj pa sodite, dragi čitatelji »Domoljubovi«, kje je hudičevo delo — ali pri nas ali pri liberalcih!

g Mlekarna v Predosljih je te dni začela delovati.

g Cesto, da se je Bog usmili, imajo iz Britofa v Predoslje. Most čez Kokro pri Šenčurjevem znamenju je v skrajno slabem stanju. V Predosljih pred Brezarjevo hišo pa je nevarnost, da vsak voz zapelje v potok, pa vendar se cestni načelnik prav nič ne zmeni zanjo. Zakaj pa plačujejo posestniki cestno naklado, če nimajo nič od tega.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Zabnice. Lani prenovljena kapelica v Spodnjem Bitnjem je bila blagoslovljena dne 10. t. m. Če bi dež ne bil nagajal, bi se bilo opravilo slovesneje izvršilo. — Velik naliv smo imeli dne 19. t. m. Na nekaterih krajih je narasla voda tako hitro pridrvila, da so komaj rešili živino. Prav v sosesčini pa ni bilo kap-

nenjem v vas, češ, imajo zopet preveč denarja, res je marveč, da Reicha, Zidarja in Šimenca sploh poleg ni bilo in da sploh niso delali nobenih opazk. 2. Ni res, da bi Reich utrgal ljudem kake kronce za stroške pri brodu, ki ga nikjer ni, res je marveč, ga je g. Reich denar 49 K 77 vin., ki ga je pobral za napravo broda zaračunal za stroške kolekov, za vloge in za aro za čoln, ki se je izgubila vsled odstopa od pogodbe ter je te stroške in račun odobril odbor. Josip Reich, Alois Zidar, Fran Šimenc.

Dostavek uredništva. Naša trojica Reich, Zidar in Šimenc meni, da nam je s tem popravkom zaprla sapo. Kdo pa je trdil, da so bili zraven in pred cerkvijo delali opazke? Da pa niso ravno dostojno govorili, vemo zanesljivo. Kje, to je postranska stvar. — In druga točka, ta, ta! Reich ni ljudem ničesar utrgal, samo 49 K 77 vin. jim je manj dal nazaj, ravno tako kot tisti tat, ki je dejal: »Saj nisem ukradel, samo na skrivnem sem vzel?« Ali ste pri Zidarju pisali popravek? Sicer pa sedaj vemo, kam je šel denar in to smo hoteli imeti. Ravno ponesrečeni brod pa kaže, kak izvrsten gospodar, previden računar je nadžupan, nadučitelj Reich.

g Dol pri Ljubljani. Na Vnebohod je izobraževalno društvo priredilo veselico z ob-

Pešpolk štev. 17 v bitki pri Kustoci dne 24. junija 1866.

lje dežja. K prvemu sv. obhajilu, ki se je vršilo 27. t. m., je pristopilo letos 12 šolskih otrok: šest dečkov in šest deklic. Po končani cerkveni slavnosti so imeli skromen zajuterk v »župnišču«. — 105 let in ne 104, kakor smo zadnjič poročali, je star »farovž« pri nas. Častitljiva starost, kaj ne!? — Hud trn v peti je liberalcem »Domoljub«. To je dokaz njegovih vrlin in najboljšje priporočilo zanj.

g V Srednjem Bitnjem v kranjskem okraju je dne 20. t. m. pogorela kajža neki posestnici, ki biva zdaj menda na Hrvaškem. Zažgali so najbrže otroci. V nevarnosti so bile tudi sosedne kajže. K sreči ni bilo vetra. Gasit je prihitela požarna bramba iz Stražišča.

g Dol pri Ljubljani. Sklicuje se na § 19 tiskovnega zakona zahtevamo, da priobčite v Vašem listu z ozirom na dopis pod poglavjem »Iz raznih krajev Gorenjske. g Dol pri Ljubljani« in pričeniš z besedami Seveda, kakor žvrgole, do »Ali jih je podaril v dober namen«, v nastopni ali drugi številki Vašega lista na postavnem mestu in v postavni obliki sledeči stvarni popravek: 1. Ni res, da bi delali Reich, Zidar in Šimenc neslane opazke, ko so peljali kip Lurške Matere božje med slovesnim zvo-

širnim programom. Štritarjevega »Oresta« je lepo deklamoval eden mladeničev v skromen hvaležen spomin 70letnemu slavljencu, ki nam je po Mohorjevi družbi podaril troje lepih knjižic: »Pod lipo«, »Zimske večere« in »Jagode«. Nato ste se igrali dve igri. Ena za smeh: »Pravica se je izkazala«, druga bolj resna: »Novi zvon na Krtini«. Novi oder je okusno poslikal Franc Merčun, samouk iz sosednje hinaske fare. Lepe bodrilne besede so nam govorili č. g. župnik Kalan, naš nekdanji ljubljani kaplan, ki so po dolgih letih zopet z veseljem prihiteli med nas. — Zadnji dopis v »Domoljubu« je močno razjezil nasprotnike. Grozili so kar s tožbo ti poštenjaki! In zakaj? Ali zato, ker je, kot dopisnik omenja, Reich v javni občinski seji tako podlo sumničenje izrekel o poštenosti duhovnikov? Kaj še! To se vendar sme! Druga je seveda, da se dopisnik drzne g. Reicha javno vprašati o izgubljenih kroncah pri brodu. Namesto, da bi se jezil, naj g. Reich rajše sprejme nauk, ki mu ga dopisnik z vprašanjem bržkone hoče dati: ni dobro, če hoče kdo pri vsaki stvari, čeravno mu nič mar, prvo ulogo igrati, takemu prerado večkrat spodleti, škodo morajo pa le drugi

trpeti. A če misli Reich, da bomo sedaj, ko je podedoval in postane posestnik, pred njim tretpetali in mu podložni, se moti. Ali on nas živi ali mi njega? Pride še čas in morda kmalu, ko oblastnemu liberalnemu voditelju obrnejo hrbet celo tisti, ki mu sedaj slepo sledé. Nasprotniki se silno vesele prihoda novega č. g. župnika, a čujte zakaj! Potem, pravijo, izobraževalno društvo razpade. No, ta srčna želja se jim ne izpolni. Sicer so mojstri v podiranju, a to pot se bodo korenito urezali, kot so se že. Mi vemo za gotovo, da se bodo novi gospod župnik z vso vnamo zavzeli za društvo, saj bodo imeli priliko, od blizu si ogledati društvene in tiste poštenjake, ki so društvu sovražni.

Dolenjske novice.

Od velkolaške strani.

d Kmetijsko društvo in hranilnica in posojilnica so imeli 10. junija svoj občni zbor. Ob tej priliki je prav podučno govoril g. Lov. Pogačnik o zgodovini kmetijskega stanu in o gospodarski organizaciji.

d Sprejem presvetlega knezoškofa je bil prav dostojen. Razum izobraževalnega društva in Marijine družbe pozdravil ga je tudi občinski odbor. Laščanje pač vedo kaj je dostojna olika in kaj je zarobljenost.

d Povečala se bo laška župnija, ki je že zdaj zelo obširna, za vase Rašica in Podlog, ki se bodete izločile iz stare škocijanske župnije. S tem bo izpolnjena stara pa še vedno vroča želja dotičnih prebivalcev. Laškim duhovnikom s tem ne bo delo dosti povečano, ker so dotičniki že zdaj iskali duhovno pomoč v Laščah.

d Slikar Ivan Moro je napravil na pročelju novozgrajenega gasilnega doma pri Sv. Gregoriju brezplačno prav lepo oljnato sliko sv. Florijana. To je storil Gregorcem v spomin na prijaznost, ki so mu jo izkazovali vlani za časa, ko je slikal ondotno župno cerkev.

d Kresove pred praznikom presv. Srca Jezusovega opazovali smo z naših hribov. Okrog Jančega smo jih videli cel venec. Celu s Kuma nam je naznanjal ondotno gorečnost. Ali ste pa naše tudi videli?

d Vojaške vaje bodo letos dalje časa v ribniški dolini. Nekateri se jih vesele, druge pa skrbi.

Radeške novice.

d »Kje je pa moj beš?« je zaklicala ženska, o kateri je »Domoljub« zadnjič poročal, da jo je nek orožnik na Zidanem mostu z nevarnostjo lastnega življenja potegnil iz Savinje. Ko je ž njo pod vodo plaval k bregu, prišla se je krčevito neke veje v vodi in je ni hotela izpustiti. Orožnik je ni mogel potegniti od veje, klicati tudi ni mogel, ker ga je ženska držala za grlo, poleg tega sta bila oba oblečena. Orožnik se je bil namreč ravno z vlakom pripeljal na Zidan most in videl skozi okno, da je ženska pala v vodo. Ko se je vlak na postaji vstavil, je letel, kar se je dalo, k Savinji in skočil po žensko. Ko jo je slednjič vendar le rešil in je prišla k zavesti in so vodo spravili iz nje, pogledala je okrog in klicala: »Kje je pa moj beš?« (perilo). Seveda ji je vse vzela voda.

d Ne vedo kaj s »Štajercem«. Nekdo še vedno dobiva »Štajerca«, dasiravno ga je že pred tremi leti odpovedal in se je še pred leti preselil nekam na Gorenjsko. Sedaj ga dobiva v roke njegov sosed, vrli naš mož, ga pogleda in vrže v peč. A se ga ne naveličajo pošiljati. Laži, katere je pisal »Štajerc« po-

vođom Koroščeve volitve, so našega možaka tako razsrdile, da je pisal na uredništvo »Štajerca« strašno popoprano in osoljeno dolgo pismo, ki bo lahko še kedaj imelo za kulturno zgodovino našega naroda dokumentalno vrednost — ako ne propade v uredniškem košu. »Vse vaše laži in nesramnosti vam odpustim«, tako nekako je bil uvod, »samo tega vam nikdar ne odpustim, da ste danes meni in moji družini pokvarili kosilo. Poslal sem ženo k mesarju po kilo mesa, in ker nisem imel pri rokah čednejšega papirja, dal sem ji vašega »Štajerca«, da zavije meso vanj. Pri obedu pa zapazim, da ima meso neprijeten duh in se mi dviguje v želodcu. Tudi moji otroci čutijo isto. Premišlujem, kaj bi bilo temu vzrok, in se spominam, da je bilo meso zavito v vaš list.« V tem tonu je šlo dalje celo polo. V resnici je »Štajerc« nedavno prinesel mnogo odlomkov tega pisma pod naslovom »Pismo dolenjskega kmeta«, in seveda zavil po svoje. — Tako lekcijo jim je dal čisto priprost kmet stare korenine, ki stanuje daleč od trga.

d »Dolenjci nimajo značaja, kdor mu dá piti, ga pa ima«, je rekel nekaj neki gorenjski gospod. To pa že ni res. Mi smo bolj mehki, bolj živahni, kot Gorenjci, imamo svoj značaj, a vseeno dober značaj. Samo drugače je treba z nami ravnati, kot z Gorenjci. Kdor pa z nami ravna po naše, za tega gremo v ogenj. Samo dela je pri nas potreba, izobrazbe in organizacij. Potem bomo tudi mi pokazali, kaj smemo.

d Nova šola bo gotovo mnogo pripomogla za napredek našega kraja. Potreba je še, skrajna potreba, nove cerkve, kj se bo morda pričela kmalu zidati. Naša posojilnica deluje imenitno in je imela na 3000 K čistega dobička v enem letu, kakor je razvidno iz bilance priobčene v »Narodnem Gospodarju« zadnje številke in prometa blizu 1/2 milijona. Njena last je tudi naš »Narodni dom«, ki ima lepo dvorano za shode in zabave, z gledališkim odrom.

Iz drugih krajev Dolenjske.

d Smihel pri Žužemberku. Vem, da se na dobra srca čitateljev za podporo pogosto trka, odkoder mnogotera pomoč pride. Čitatelji mi gotovo ne bodo v zlo šteli, ako se tudi jaz drznem v sledeči zadevi potrkati. Župnija Smihel pri Žužemberku ima jako slabo cerkev in poleg tega je tudi mnogo premajhna. Visoka c. kr. deželna vlada je dovolila, da se sme nova zgraditi. Stala boče do 29.000 K. To svoto pa revni župljani skoraj nikakor ne morejo pokriti, torej drznem se trkati na dobra srca za pomoč. Sv. Mihael in sv. Ana, katerim v čast se bode postavila cerkev, naj bota plačnika. Za dobrotnike se vsako nedeljo skupno molli. Jan. Zupančič, župnik.

d Škofelja hoče imeti svojo šolo. Ta šola je tako nujno potrebna, kakor peto kolo k vozu. Od Škofelje do Šmarja po državni cesti niti 4 km ni, in veliko otrok, ki jih hočejo v to šolo nagnati, ima sedaj bližje v Šmarje, kjer bi stala potem prazna trirazrednica. Šolsko poslopje bo na močvirnatih tleh požrlo ogromno svoto. Količiki razsoden človek razvidi nesmisel ustanovljati na Škofelji šolo, samo Ogorelec sodi drugače. Mož se je postaral, zato išče priprege za liberalni voziček. Da bi tem ložje dosegel svoj namen, izposloval je ogled v času košnje, 28. t. m., ko ja ne bo nikogar blizu, ki bi ugovarjal. G. Ogorelec, kaj se neki tako pulite za šolo, gasilni dom in gasilno orodje vam dela že dosti preglavice, — in tam kjer vaši unuki bivajo šole že davno stoje.

d K volitvam na Grosupljem. »Neodvisni« — Ogorelci so svojo revu potožili deželni vladi. Svoje največje nesrečo — ponarejene

glasovnice so sramežljivo zamolčali, zato jim bo vlada pri najboljši volji težko postregla. Nove volitve bi »neodvisnim« silno ustregle. Edini madež, ki jim kazi častito me — eden odbornik, bi se z novimi volitvami izbrisal. Postrežljivi agitatorji z pijačo so v vročini dvakrat dobrodošli. Tiste kronice, ki so bile in so še vedno za volitve na razpolago bodo »neodvisni gospodi« gotovo žepe prejedle. Če ima vlada res kaj srca za ljudstvo, naj brž razpiše nove občinske volitve, storila bo prava telesna dela usmiljenja.

d Klerikalna vlada na Grosupljem je že na delu. Občinski lov, s katerim bi se n. pr. Špan iz Bervac tako lepo kratkočasil, je sama pridno dala v najem. Pri glasovanju ne pusti vpiti, se neče ozirati na nasprotno enoglasne ugovore in več drugih krivic ima že na vesti, ko še potrjena ni, kaj šele bo! Po pravici se je Špan prijel za glavo in milo vzdihnil. Kaj naj pa sedaj streljam — kozle pa pastirje?!

Listnica uredništva.

Dopisnikar od Sv. Duha pri Krškem: Vašega dopisa za danes še ne priobčimo, ker ne maramo stvari na veliki zvon obešati. Najbolje bo, če se farani pritožite pri pristojni oblasti; ako ne bo nič pomagalo, potem bo že treba dotičnega človeka javno v časopisu potipati. — Dopisniku iz Preddvora: Stvar je preveč zasebnega značaja, da bi jo javno razpravljali. Tudi v tem slučaju bo najbolje, če dotičnega naznanite pristojni oblasti.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Debeli vipavski mesarji so zopet podražili meso. In to kar za 8 vin, pri kilogramu, tako da zdaj stane kila govejega mesa 1 K 36 vin. Za Boga! Kaj še niste zadosti debeli? Kaj mislite, da je vipavska dolina pri Ljubljani, da morate posnemati ljubljanske mesarje — debeluharje?! Ljubljančani so ogorčeni, da njihovi mesarji, vkljub temu, da so tako rejeni, tako skačejo z mesom; in vendar so Ljubljančani dosti na boljšem nego mi Vipavci. Oni dobivajo vsaj slabejše meso boljši kup, pri nas je pa za vse enaka cena: Kupi kravji rep, kupi parklje, kupi iz vrata ali stegna, kupi kosti, kupi žleze, kite in žile, kupi kjerkoli, za vse plačaš 1 K 36 vin., kar je očitna krivica. Zdjaj so pa še poskočili kar za 8 vin, pri kili! Kaj smo res mi kmetje zato na tem pustem svetu, da bi pitali mesarje? Bi jih že pitali, ko bi bili za jesti, pa niso; zato jih pa ne bomo pitali. Ali veste, kaj vam svetujem, ljudje moji? Če že nečemo biti abstinentje pri vinu, postanimo in bodimo abstinentje pri mesu. Polento jejmo in pustimo mesarje, da draže meso, kolikor in komur hočejo. Samo pol leta tako dejamo in videli boste, kako pohlevni bodo postali vipavski mesarji. Še leva se ukroti z lakotjo, pa se ne bi vipavskih mesarjev, ki tako radi jedo. Ni pes, da se ne bi jih ukrotilo!

n Št. viški mesar in eksžupan zavija meso v »Slov. Narod«, zadnjič je zavil v »Narod« in prodal kar celo volovsko srce. No, gljha vkup štriha, pravi pregovor, lepšega mesta volovsko srce pač ni moglo najti. Pri vsem tem pa vprašamo Šentvidce: Ali se nič ne bojite, da vas ne bi »zagiftal« vaš mesar?!

n Tisti, ki se nikoli ne laže. »Notranjec«, ta sila vodeni in naduti list postojnskih in drugih buteljnov jo je vendar enkrat dobil po svojih predznih prstih, da ga je moralo zaskeliti, samo če nima železnih. Počil ga je po kreppljih sam c. kr. okrajni glavar postojnski, ki mu je poslal dné 22. maja t. l. sle-

ni popravek: Štev. 48/Pr. Slavnemu uredstvu »Notranjca« v Ljubljani, Breg št. 12. oziroma na dopis »Iz Gorenje Vipave« v 20. »Notranjca« z dne 19. maja t. l. zahteva napisano c. kr. okrajno glavarstvo na podlagi tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1902 št. 6 d. z., da sprejme v prihodnjem letu »Notranjca« sledeči uradni popravek: Ni res, da je bil naznanjen javen shod t. m. ob 3. uri popoldne »pri Hribu« v Višvi; pač pa je res, da je katoliško politično društvo v Vipavi sklicalo javen društven shod polu 4. uri popoldne (§ 14 zakona o društvih). 2. Ni res, da je otvoril shod Stefan Lajnc, glavar v Postojni; res pa je, da je od otvoril predsednik kat. polit. društva, g. Matija Erjavec. 3. Ni res, da je strážilo uhod orožnikov in znotraj čuvalo red tudi pet vojakov; res pa je, da je vsa žandarmerija, ki je bila v službi radi javne varnosti in miru, bila šest mož. C. kr. okrajno glavarstvo v Postojni, dne 22. maja 1906. Lapajne I. r., kr. okrajni glavar. — No, zdaj je uradno na pečat dokazano, kdo laže in komu se je kaj verjeti in komu nič. Seveda bodo nevisni buteljni še nadalje prisegali na »Notranjca« in se po stari liberalni navadi priduli, da je vse res, kar piše in na skrivaj celo liči, da se ni »Notranjec« zlagal, ampak rajni glavar, ki je baje že bratovščino pil animi groznim »klerikalnim« zmajem. Svodno vam! Ostane pa pribito na večne čase, je namreč uradno in na pečat dokazano, da lažniki vi in ne mi. Bedasto je torej verjeti kaj »Notranjca«, še večja bedarija pa je, če vati 4 krone na 1 teozja laži in farbarije, večja farbarija pa je misliti, da bodo muzičarji okoli »Notranjca« rešili notranjskega leta. Z ragljo, piščalko in bobnom ni še čez koga rešil, pa ga tudi postojnski Arko bo.

Starega trga pri Ložu.

Resnica o liberalnem shodu v Ložu. Miše dni prinesla sta »Narod« in »Notranjec« selo poročilo o javnem dobro obiskanem, liberalnem shodu v Ložu. Da zve svet, kake ne shode si upajo liberalci še prirejati, bodi na kratko povedano. O shodu so bili prvi večerjeni g. Zagar iz Markovca in njegovi dečki. Liberalci dobro vedo, da brez Špetnjakovih delavcev ničesar ne opravijo in ničesar vspravijo več skupaj. Zato je bilo delavcem soboto strogo zažugano, da se morajo pridni dan, v nedeljo, dne 10. junija ob 2. uri popoldne vsi skupaj zbrati; kajti prišla bosta gospoda iz Ljubljane, in bosta da jala v ino. Meščani-volilci so bili obveščeni, da na dan shoda ob 3/4 12. Ložani, je lepo se ivaliti svojemu županu, kateremu so Špetnjakovi hlapci bolj pri srcu, kakor vi kot volilci. Leg par starotrških liberalcev živ krst ni velja za »javni« shod, in še danes prebivalci laže doline ne vedo, da je bil zadnji čas v bližini kako shod. Toliko o razglasitvi. Kaj pa od sam? Otročarija in »komedija«, kakršno prej vprizoriti samo duševno onemogli liberalci. Shod se je vršil na kegljišču g. mestnega župana. Udeležba je bila ta-le: 10, recimo deset meščanov-volilcev, par starotrških liberalcev, 15 loških fantov, ki so ravno kegljali, ki so bili ti zadnji zavzeti za shod, se spono iz besedi, s katerimi so pozdravili udeležence shoda, češ, »kaj je pa te h... č sem prišel«. Izmed gg. uradnikov je bil navzoč le mecelist g. Urbančič. Vse druge volilce so zapali pijani Špetnjakovi in Zagarjevi delavci, so za liberalne shodke ravno tako navdušeni, kakor loški socialni demokrat Maks za peke, katere zida s tujim denarjem. Vse na bodu zastopane mešanice je bilo — do 60 di. Ni čuda, da je gosp. deželni poslanec

Arko pokazal tako malo ognja pred to pisano družbo. Poročal je nekam pobit o delovanju deželnega zbora. A še bolj pobit bi bil g. Arko, ko bi bil poznal obraze svojih poslušalcev ter vedel, da je le 10 meščanov-volilcev, vsi drugi pa da so vse drugo samo Ložani ne. Gospodu govorniku se je zahvalil krojač Škrbec, ki je obžaloval, da ni prišel na shod tudi poslanec dr. Feriančič. Nato se je razkoračil liberalni učitelj g. Wigele nad deželnim poslancem g. Drobničem. Bog mu ne zameri, kakor mu tudi mi ne zamerimo! Nato zaključil predsednik liberalnega zborovanja socialni demokrat Maks Prezelj shod, in »komedije« je bilo konec. G. Arko se je odpeljal proti Rakeku premišljujoč, na kake shode mora hoditi poročat deželni poslanec, če verjame liberalnim buticam. Liberalna šestorica loškega kluba je potrtja mrmrala nad nehvaležnostjo Ložanov, ki jih vedno bolj popuščajo na cedilu. Najbolj zadovoljni so bili še Špetnjakovi delavci. Rekli so, da je bilo »prav lušno za gledat, pa tudi splača se«. Pa tudi dobri preroki so ti ljudje. Ko so jih idoč v Lož sprševali ljudje, kam gredo, so odgovarjali: »V Lož gremo zapit pogorevščino, ker smo v Staremtrgu gasili«. Z zadnjim shodom v Ložu ste liberalci spet malo bolj pogoreli s svojim prepelanim liberalizmom. Še enkrat priredite tak »javen, sijajen shod«, kakršnega ste imeli 10. junija 1906 na Matazinovem kegljišču, pa bo docela pogorel vaš goljuivi liberalizem. Špetnjakovi delavci bodo pa prišli zapit v Lož zadnje pogorevščino. Oh, ja! Vi loški liberalci zmeraj flikate, pa ste zmeraj bolj raztrgani, prav kakor pravi tista narodna: »Flika na fliki, na fliki pa luknja«.

Poslovil se je zadnje dni g. notar Miha Korbar, ki odhaja iz Loža v Sevnico. Bil je blaga duša, priljubljen povsod. Enoglasno se sliši tožba: »Škoda je gospoda notarija«. Medtem ko sami obžalujemo izgubo g. Korbarja, čestitamo Sevnčanom, da dobé v svojo sredo tako dobrega gospoda. Njegov naslednik v Ložu je g. Jakob Kogej, dosedaj notar v Senožečah.

Štajerske novice.

Celjska liberalna »Domovina« je postala sedaj zopet jako pobožna. Kar sv. pismo je začela navajati proti nam. No, mi ostanemo pri svoji trditvi, da je pri zadnji volitvi igrala »Domovina« silno žalostno in hinavsko ulogo. Dokler bota dajala smer »Domovini« liberalni notar celjski Baš in študent Špindler, toliko časa ni misliti, da se bo predručala.

Uboj. 21-letni Franc Mohorko in Anton Arnejčič, oba hlapca, sta se sprla radi neke ženske. Pri tem sporu je Mohorko zabodel Arnejčiča v prsa, da je takoj umrl. Mariborski porotniki so Mohorko obsodili v dva in pol letno težko ječo.

V Šoštanjcu so ustanovili ljudsko knjižnico. Državni poslanec dr. Anton Korošec je govoril na velikem bosanskem zborovanju na Dunaju v imenu slovenskih državnih poslancev. Zatrjeval je brate iz Bosne in Hercegovine simpatij slovenskih poslancev, v kojih imenu se je izrekel solidarnega z njihovimi težnjami. Velikansko odobranje in navdušenje je sledilo tem besedam.

Delniška pivovarna v Laškem, ki je v slovenskih rokah ima za uradnike sicer Slovane po rojstvu, a po duhu so pa menda hudi Nemci. Kaj poreče k temu ljubljanski župan Hribar, ki ima prvo besedo pri tem podjetju?

Lavantinski duhovniki so ustanovili društvo, ki bo pospeševalo stanovsko izobrazbo in korist ter branilo duhovščino zoper neosno-

avne napade in jih zedinjalo v političnem delovanju.

Za župnika v Pišecah je imenovan č. g. A. S r a b o č a n, doslej kaplan v Konjicah.

Volitev za državni zbor se bo vršila dne 17. julija mesto umrlega poslanca Berksa. Za ta mandat se je oglasilo do sedaj že šest kandidatov. Zadnji čas tudi posestnik g. P u k l z Dunaja. Na zaupnem shodu, ki se bo moral kmalu vršiti, naj odločno zahtevajo zaupniki, da se postavi za kandidata mož, ki je trdnega katoliškega prepričanja. Pokojni Berks je bil tak mož, on se je udeležil II. katoliškega shoda v Ljubljani. Katoliški volilci nikakor ne bodo več trpeli, da bi se jim iz Celja narekovali liberalci po uzoru »Naroda« in »Domovine«.

Vlak je pograbil v ponedeljek dne 18. junija železniškega delavca Franceta Rozmana, ko je delal na progi St. Jur-Ponikva. Ko je prihajal popoldne poštni vlak, se mu Rozman ni dovolj hitro unaknil in ga je podrla stopnica pri stroju in ga vrgla s silo v stran. Rozman ima glavo hudo poškodovano.

Svetinjski provizor č. g. Matevž Mežnarič je umrl pretekli teden. Pokopali so ga v soboto, dne 23. t. m. Naj počiva v miru!

Naši štajerski učitelji so postali jako bojeviti zadnji čas. Na shodu v Šoštanjcu niso hoteli zaostati za Kranjskimi. Eden izmed njih je rekel: Dajte nam polovico Tavčarja in pričeli bomo neizogiben boj. Gotovo so pripravljene Kranjci dati jim celega Tavčarja, naj gredo le v Ljubljano po njega. Najbolj čudno se nam je zdelo, kako je mogel g. poslanec Vošnjak nazdravljati »Zvezi«, o kateri je rekel njen predsednik Jelenc, da naj zasleduje iste cilje, kakoršne ima »Svobodna šola«, torej odstranitev verouka iz šole. Ne vemo, če bi bili volilci g. Vošnjaka zadovoljni, ako bi zvedeli, da je tej »Zvezi« nazdravljajal.

Brezliški »Sokol« je napravil na praznik sv. Rešnjega Telesa izlet na Bizeljsko. Bizeljske Slovenke so mu poklonile dar 200 K.

Koroške novice.

Politična shoda. V nedeljo, dne 24. se je vršil politični shod v Kazazah. Govorila sta ondi deželni poslanec Grafenauer in odvetnik dr. Janko Brejc. — V nedeljo, 1. julija se vrši velik politični shod za Kotmarovas in okolico. Govoril bo tu eden izmed slovenskih državnih poslancev.

Pruski Nemci, ki so se vozili z motorji tudi po Koroškem, se sedaj pritožujejo nad Celovčani, da so jih preveč »oskubili«. Ni čuda, da pri tej druginji ne marajo tncji za koroške Nemce.

Bistrica v Rožu. Tukajšnje fužine so prešle v last kranjske obrtne družbe, ki ima na Savi in Jesenicah svoje velikanske tovarne. Gotovo se bodo pod novim nadzorstvom, ki je sicer nemško, narodnostne razmere zboljšale.

Koroški Slovenci v Ljubljani. Več koroških Slovencev je došlo preteklo nedeljo v Ljubljano k veselici, ki jo priredi njim na korist ljubljanski »Sokol«. Slovenska društva so sprejela brate Korošce na ljubljansko kolodvoru z društveno godbo. Veselice se je udeležilo tudi društvo »Drava« iz Beljaka.

V Celovcu je sunil nek dinar z nožem v trebuh nekega domobranskega vojaka, kategera so morali prepeljati v bolnišnico.

Za slovensko šolo v St. Jakobu se je po prizadevanju odnotnih rodoljubov nabrala lepa svota 15.000 K. Ker še manjka precej denarja, se vsem Slovincem toplo priporoča, da podpirajo to domoljubno podjetje.

Smrt na pleišču. V neki gostilni v Podstražišču pri Celovcu so imeli preteklo nedeljo

ognjegasci veselico. Med plesom se je nenadoma zgrudil nek 40-letni polip. Vsi poizkusili so poživiti, so bili brezuspešni. Mrtvo truplo so prepeljali v mrtvašnico v Podkamen. Žalostna smrt! Iz plesišča v — mrtvašnico in v večnost.

Prilimske novice.

Velika narodna slovesnost v Tolminu dne 8. septembra. »Narodna čitalnica« blagoslovi in razvije svojo zastavo ter obhaja 45-letnico svojega obstanka. Tudi »Rokodelsko bralno društvo« blagoslovi in razvije istotako svojo zastavo ter obhaja 25letnico svojega obstanka. Prostovoljno gasilno društvo pa otvori svoj lastni dom. Vsa slavna slovenska društva se vabijo k udeležbi te narodne slavnosti. Do 15. avgusta naj se naznani številu udeležencev.

Raznoterosti iz Trsta. Po daljšem odmoru se je zopet izvršil v Trstu ulom. Ulomili so tatovi v trgovino Castelli, dobili so v blagajni samo 590 K. To je že 32 ulom v Trstu in kaže, da še vedno nimajo pod ključem vse tatiske družbe. — V prsa se je ustrelila 32-letna prodajalka cvetic Ida Matassi iz Florence. — Pred nekaj meseci je streljal v Trstu 31 let stari državni policijski stražnik Viktor Denipoti na svojega hišnega gospodarja realčnega profesorja Budinicka, ker mu ta ni dovolil, da bi smel še en dan ostati v stanovanju. Sedaj je sodnijsko postopanje proti Denipotiju ustavljeno, ker so zdravniki izjavili, da ni bil tisti trenutek pri zdravi pameti.

Župnijski upravitelj šempeterske župnije pri Gorici je postal č. g. Ivan Brez a v š č e k.

Goriški mestni svet je sklenil najeti posojilo 150.000 K, ka se popravi in razširi kronberški vodovod.

Samomr vojaka. Na ladiji c. kr. mornarice »Radecki« se je ustrelil pomorščak 9. kompanije Anton Krauman.

Pri občinskih volitvah v Cerknem je v I. in II. razredu zmagala katoliška stranka, v III. so po prelomljeni dani besedi po večini zmagali liberalci. Tu se je zopet jasno pokazalo, da se ne sme v političnih zadevah liberalcu nikoli verjeti. Saj liberalizem živi le od sleparstva in goljufije. Vsak katoliški mož obširne cerkniške občine ima nauk, da nikdar ni dobro delati z liberalci kompromise.

p Ljvek. — Ivan Perat, p. d. Matijc, je streho popravljaj. Ko je bil ob slemenu, se mu je vrv odtrgala in je tebebnil na zemljo, kjer je obležal nezavesten. Da ni takoj prišel na lice mesta Jožef Matelič, p. d. Agatin, ki mu je kot sanitejec naklonil prvo pomoč, bi bila številna in poštna Matijcova družina danes brez skrbnega gospodarja. Hvaležna Bogu za rešitev iz očitne smrtne nevarnosti, sta se Matijcova poslužila 25letnice svoje poroke in obhajala v ožjem krogu svojo srebrno poroko sè zahvalno peto sv. mašo, pri kateri so vsi gostje bili obhajani. Pač lep in posnemanja vreden izgled. — Soprogi našega vrliga podžupana g. Antona Hrast, p. d. Jurca, so v goriški ženski bolnišnici odrezali nogo. Tako so vzgledni gospodinjji ohranili vsaj življenje. Te dni se je povrnila domov. Bog ohrani vzorno mater vzgledni družini.

Iz raznih krajev.

— Slovenci v San Francisku. Ameriški slovenski listi priobčujejo naslednji poziv: Dragi rojaki! Gotovo vam je še v spominu ona grozna nesreča, katera je pred nekaj tedni zadela naše nekdanje krasno in bogato me-

sto San Francisco. Potres in ogenj sta uničila dve tretjini mesta. Na stotisoče ljudi je ostalo brez domovja, brez strehe brez denarja. Med temi ponesrečenci je tudi mnogo nas Slovencev in sploh Slovanov. Reveži smo prišli iz stare domovine, da si zboljšamo svoje stanje, da si ustanovimo lastna ognjišča; in ko smo se ravno bližali svojemu cilju, pa pride katastrofa ter nam s svojo neusmiljeno roko uniči plod naših žuljev. Zastonj je naše delo, zastonj naš trud; siromašni smo bili, siromašni smo. Mnogo nas živi v šotorih in barakah; prave hrane nimamo, naše žene obolevajo, naši otroci mrjo. V tej svojej bedi se obračamo do vas, dragi rojaki, ter vas prosimo za pomoč. Res je, da nam vlada nekoliko pomaga v prvi sili; ali to ne bo dolgo trajalo. Prišlo bode tudi slabo vreme, prišla bode zima — in potem bode trpljenje še večje. Vlada tudi ne pozna razmer posameznikov. Zato smo si mi Slovenci tukaj ustanovili posebno društvo, čegar namen je, zbirati darove ter jih deliti med one, o katerih se preiskovalni odbor prepriča, da so vresnici potrebni. Člani tega društva so: Martin Smrekar, predsednik; Fr. Turk, tajnik; N. Radovich, blagajnik; v preiskovalni odbor spadajo sledeči: Ivan Stariha, Josip Lampe, Ivan Golobich, Peter Majerle in Nik. Jurjevich. Vsi darovi naj se pošiljajo temu društvu. Nikar ne pošiljajte prispevkov na avstrijskega konzula, tudi ne na društvo »Rdečega križa«, ker po tih potih vaš denar ne bode nikdar prišel do Slovencev. Dragi rojaki! Ne prosimo vas mnogo. Prosimo samo, da bi vsak izmed vas daroval plačo enega dneva za svoje trpeče brate v Kaliforniji! Darujte trpinom en dan vašega truda in olajšali bodeite njihovo trpljenje! Vsi prispevki naj se pošiljajo na sle deči naslov: Rev. Francis Turk, 2125 18th St., San Francisco, Cal.

Dodatno omenjamo, da v San Francisku ni smrtno ponesrečil noben Slovenec. Ubiti so bili od Jugoslovanov, kakor je dosedaj znano trije Dalmatinci.

n Zahvala. Dne 29. maja zvečer nam je uničil požar naša poslopja in premičnine. Ker smo bili zavarovani pri naši »Vzajemni« v Ljubljani, in nam je ta točno in pošteno cenila in plačala škodo, smo jo dolžni vsakemu najtopleje priporočati, ker pošteno deluje. Na Velikem Ubelskem, dne 9. rožnika 1906. Andrej Rebec, l. r., Janez Mohorčič, l. r., Ivan Počkaj, l. r., Franc Slivar, l. r., Franc Premrl, l. r., Karl Premrov, l. r., priča, Matevž Zeja, l. r., priča.

Novice za abstinence.

a Na Angležkem je pri volitvi poslancev ki se je vršila lanskega leta za državni zbor, igralo veliko ulogo abstinence vprašanje. Organizirani abstinence so nastopili pri volitvah s svojim programom, na katerega je bilo izvoljenih nič manj kot 156 poslancev. Popred jih je bilo samo 88. Med temi jih je 114 iz Angleškega in iz Valesa, 25 iz Irskega in 17 iz Škotskega. Sploh lahko rečemo, da je pri teh volitvah odločevala in zmagala abstinence. Popred je na Angležkem bila »konservativna« stranka v večini, ki ima na Angležkem isti program, kakor v Avstriji stari liberalci, pri volitvah je pa zmagala »demokratska« stranka, ki se pa na Angležkem imenuje »liberalna«. Konservativci niso bili za abstinence, »liberalci« po naše demokratije pa. Javno mnenje je bilo tako močno na strani abstinence, da je moral celo poprejšnji vseomogočni minister in vodja konservativcev Chamberlain pri volitvah v svojem okraju izjaviti, da bo tudi on delal za postavbo, da se ob nedeljah prepove

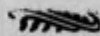
po gostilnah prodajati opojne pijače. Drugače bi ne bil izvoljen. Seveda so se potem abstinence iz njega norčevali, ker je iz strahu za mandat iz Savla postal Pavel, to je abstinence.

a Stirje ministri abstinence vladajo sedaj na Angležkem, med njimi »delavski ministere« (tacega v Avstriji še nimamo) John Burns, ki je eden prvih voditeljev angleških abstinence, in je napisal izvrstno knjižico »Labor and drink«, — Delo in pitje, — katero bo »Piščalka« pričela prinašati v slovenskem prevodu. V predgovoru knjižice stoji: To predavanje imel Mr. John Burns v Free Trade Hall, Manchester, 31. oktobra 1904. Natlačena množina ga je poslušala kakor očarana in mu brez konca poslala. Pripoznano je, da je to molstersko delo; priporočljivo, jasno in kratko, in trajne vrednosti. Delavska društva bodo skrbela, da se široko razširi med ljudstvom, **a John Burns** je iz preprostega delavca postal »delavski minister«.

a Na Irskem so imeli pretečenega meseca razna irska društva in zastopi v navzočnosti irskega kraljevega namestnika in pod predsedništvom frančiškana patra Alojzija, konferenco, kjer so se posvetovali, kako slaviti v jeseni petdesetletnico irskega apostola abstinence, frančiškana M a t h e w a. V nagovoru je predsednik naglašal, da na Irskem zanimanje za abstinence gibanje pojema. To je pa čisto naravno, ker sedaj se je že ves narod in vsa narodna društva zavzeli za abstinence, tako, da ni več potreba posebnih abstinence društev.

a Med Poljaki se je vstanovil ravnokar peti abstinence list z imenom M l o d z i e z (Mladina) za abstinence gimnazijste. V Galiciji je organiziranih abstinencev že nad 5000, na Poznanjskem ima samo eno abstinence društvo Vyrvolenie že nad 1000 članov, nedavno je poljsko abstinence društvo Eleuterya na prošnjo poslalo govornika v revolucijsko fabriško mesto Lodz na Ruskem in je v tako podivranem kraju imelo uspeh, da je sedaj tam že nad 1500 abstinencev.

a V Lvovu so priredili meseca svečana med jetniki predavanja o abstinence in jim razdelili abstinence časopisov in brošur. Jetniki so poslušali jako pazljivo in prosili naj bi jim še večkrat priredili take govore in obljubili, da ko pridejo iz ječe, ostanejo abstinence.

Drobtine.

40 rudarjev utonilo. V Songuldaku ob Črnem morju je vsled povodnji voda udrila v rudnike. 40 rudarjev je utonilo. Voda je razrušila tudi ondoto cerkev, več mostov in hiš.

Stavci stavkajo v Kairi. Radi tega ondi že nekaj dni ni izšel noben evropski časopis. Stavkajoči zahtevajo osemurni delavnik.

Za ravnatelja v zavodu sv. Jeronima v Rimu je imenovan Italijan msgr. Lucidi. Hrvaško časopisje protestira.

Temešvar pod vodo. Nad Temešvarom se je utrgal oblak. Voda je preplavila mesto. Dve hiši sta se podrli, bati se je da se podere še nekaj hiš. Dva otroka sta utonila.

— **Demonstracija trgovskih pomočnikov v Budimpešti.** Iz Budimpešte poročajo: Tu je bila demonstracija trgovskih pomočnikov, ki zahtevajo, da se prodajalnice prej zapirajo. Pred neko prodajalnico je bil izprožen revolver. Policija je razgnala demonstrante.

Ulom v mrtvaško rakev. Iz Sopronja na Ogrskem poročajo, da so tatovi v Zinkendorf ulomili v rodbinsko rakev grofov Szchenyi. Tatovi so razbili mrtvecem lobanje in odnesli mnogo dragocenosti.

Za smeh in kratek čas.

Izborno zdravilišče. Saj pravim, tako izbornega zdravilišča pa še ne. Ob dohodu tja je tehtala moja hči 50 kg, ko se je pa vrnila domov, pa celih 80 kg več. — Beži, beži, saj ni mogoče! Kako dolgo je pa sploh bila v zdravilišču? — Od 9. leta pa do možitve.

Iz šole. Četrtošolec Andrej Korenina je imel za domačo nalogo »Domači prasec— Popis«. Korenina je začel v zvezku tako-le: »Domači prasec. — Popis Andreja Korenine«.

Dobro opazil. Gost: »Povejte, natakara, če je opazil tujec, da sem bil sedel na njegov klobuk?« — Natakara: »Seveda je opazil, — saj si je vzel vašega!«

Zvest svojemu poklicu. Arona Jajtelesa, ki je svoje blago priskutno vsiljeval, se trgovec ni mogel drugače iznebiti, da je poklical slugo, ki je vsiljivega krivonosa postavil pod kap. Ležeč na cesti Jajteles še vedno drobi proti vratom prodajalnice: »Torej me boste res odslavili brez kupčije?«

Ze osem dni čutim. Možak z dežele pride v mesto ter gre s svojo ženo v gledališče. V drugem dejanju se vprizori tudi grmenje in vihar. Ko drugi zagradi, pravi žena: »Ali ti nisi pravila? Ze osem dni čutim v udih, da mora priti huda ura.«

Prostovoljno se prodaja **novi mlin** s 4 težaji, tik obč. ceste, 1 uro oddaljeno od kolo-dvora Litija. Ponudbe ustno ali pisмено na Alojz. Žitnik, Vintarjevec, P. Šmartno p. Litiji. 1423 3-1

Prostovoljna prodaja.

V sredi prijaznega trga na Kranjskem ježeči mlin se prodaja iz proste roke. Mlin je pripraven za mlinarski, strojar-ski, mizar-ski, ključavnica-ski ali kovarski obrt. Pri mlinu je nekaj sveta. Natančna pojasnila se zvedo pri lastnici g. Jeri Simon, posestnici na Vrtniki šte. 178, na katero naj se tudi zastavljajo ponudbe. Posredovalci so izključeni. 1425 3-1

Loterijske srečke.

Dunaj,	16. junija	26	81	84	62	12
Gradec,	16. junija	79	60	29	20	80
Tret,	23. junija	31	77	14	17	19
Linc,	23. junija	81	27	37	74	63

Velika zaloga vsakovrstne opeke (falz-cegla) iz raznih velikih tovarn pri **F. Pečniku** v Domžalah. Postržba točna, cene nizke. 1351 4-2

Kdo ljubi kakao in čokolado, temu boji priporočiti:

Ivana Meff

Kandol-Kakao

ki ima najmanj talca v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli naprtosti in je ob najbolj-šem okusu izredno poceni.

Pristen samo s imenom **Ivan Meff** in s levjo varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
» 1/2 » 60
Dobiva se povsod.

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz **Ljubljane v Ameriko.**

Je in ostane preko Trsta z brazoparniki prve angleške paro-brodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vstajiti. Veliki moderni opravljeni snaki parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pank in vozne liste daje oblastveno po-trjeni zastopnik **Andrej Odlasek**, dosluženi uradnik državnih železnic in blišni posestnik v Ljubljani. **Nomikove** ulice št. 26, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in ostaih nikdo ne žaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 2004 D 17

Gimnazijski konvikt benediktinskega samostana v Št. Pavlu v lepi, zdravi legi v lavantinski dolni na Koroškem. 1316 8-3

Javna popolna gimnazija in zasebni pripravljalni tečaj. Prospekte raz-pošilja na zahtevo samostansko predstojništvo. Sprejmo se tudi dečki-pevci proti štipendiji ali brezplačni hrani.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni izvirna prilika za potovanje je in ostane z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnikji

„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
Torej še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,** Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Pozor, Amerikanci

in vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgo-vino in zalogo **moških in ženskih** **Izgotovljenih oblek** domačega izdelka. — **Velika zaloga** obuval, srajc, klobukov, kovčegov (kofrov), robcev, šerp, solničnikov, slamninkov itd. po zelo niski ceni. Trgovina se nahaja tik dobro znane **Tielerjeve** go-stilne v Kolodvorskih ulicah 26. Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad. 736 7

Matej Orehek, trgovec v lastni hiši.

Prof. Williama pristna ameriška lasna barva AXA

Neprecenljivo čudovito sredstvo, ki lasem in bradi dá zopet za vedno nazaj prirodno barvo, tako da človek pozabi, da je bil kdaj siv. Pristna ameriška lasna voda AXA za stalno pobarva osivele ali obledele, ali rdeče lase ali brado svetlo, svetlorjavo, rjavo ali črno. 1280 1

Pristna ameriška lasna barva AXA je dobra za lase in za brado. Je zajamčeno popolnoma neškodljiva. Najpreprostejše ravnanje. Ponesre-čiti se ne more nič. Pospešuje rast las. Po-delil lasem lep svilen blesk. Ne umate in ne zamasti, ter ne pobarva kože. Ostane neiz-premenjena, nobeno umivanje ne more od-straniti prirodne barve. Obstoji iz tekočine brez kakršnekoli škodljive primesi.

Barvanje z ameriško barvo AXA daleč prekaša vsa druga barvanja zaradi **prepro-stosti, zanesljivosti, stanovitnosti, ne-škodljivosti in cenenosti.** Na tisoče nav-dušenih priznanj. — Steklenica stane K 5:50.

Po povzetju ali če se pošlje denar naprej razpošilja evropska glavna zaloga

Rivera - Parfumerie
Dunaj, VI., Eszterhazygasse 31.

Pomagajo hitro in za-nesljivo za kašelj, hri-pavost in zaslezenje.

Izvrstne slasti ter brez slabega vpliva na tek

Kartoni po 1 K
... in 2 K ...

Poizkusni karton 50 vinar.

WINKER
Walterscheidt
Frankfurt

EGGER'S
SCHLEIMLÖSENDE
PASTILLEN

1906 32 Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah.

EAU DE COLOGNE DE BRÁZAY

je ideal vseh dišav, najbolj slovito toaletno sredstvo

Brázay-Jevo Francovo žganje neobhodno potrebno domače sredstvo

Brázay-Jevo mlo s Franc. žganjem podeljuje lepo belo polt, nežno mla-deniško svežo kožo. 781 3 1

Dobiva se povsod.

Izjava.

Jaz Ivana Oven, soproga gostilničarja na Dobrovi, obžalujem, da sem obrekovala Marijo Suhadolc, posestnika hčer v Dobrovi in njenega očeta Franceta Suhadolca, posestnika in mesarja v Dobrovi, in prosim oba odpuščanja, ter se obema zahvaljujem, da sta mi proti temu odpustila, da objavim ta preklie in da poravnam vse stroške.
1388
Ivane Oven.

Tovarna za stole
Franceta Švelgeljina
na Bregju, p. Borovnice, krajnato izdeluje

Vsakovrstne stole
od preprostim do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2625 D 26 '13 zastoj in franko.

Važno za prodajalce!
84 damast-robcev za kavo z resami (frantami) rudeče, višnji, in belo, komad K 1—
44 platin. damast-gradli rudeče, višnji, in roza, progasto, perilino meter K — 65.
44 isto, najboljšje I. meter K — 80.
Žepni robci z modern pisanimi podobami tucat 80, 85, in 90 v. platin. namizni pri brisače, brisaške in kozarce itd. najceneje. Razpošilja po poštoju - Reliance proste. 1408 3—1
Adolf Hofmann, tkalnica, Starkstadt, Češko.

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 5. julija 1906.

A. Šarabon v Ljubljani
tik svetega Petra cerkve.

Trgovina s špicerijskim blagom, moko, žganjem in deželnimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja**, fig in sliv za žganjekubo. Ob času setve najboljše, zajamčeno zanesljivo kaljiva travna, žitna, deteljna in vrtna **semena**. Dobi se tudi klajno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštna in točna postrežba.
479 26—9

Podpisani slav. občinstvu uljudno javi,
da bode ordniral vsako soboto

v Škofjiloki
v stanovanju gospoda dr. Zakrajščka za zobobolne.
Vsakovrstne plombe, operacije, vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.
Dr. A. Praunseis, zobozdravnik v Ljubljani
234 D 26-11

L. Luser-jev obliž za turiste

najboljše in najgotovješe sredstvo proti kurjim očesom, trdi koži itd. 825 Glavna zaloga: L. Schwenk-a lekarna, Dunaj-Meldling
Zahte- obliž za turiste vajte **Luser-jev** K 120
Dobiva se v vseh lekarnah. 20-10

Fr. Čuden

urar in trgovec na drobno in debelo v **Ljubljani.**
Edini zastopnik švicarskih tovarn „Union“.
Najnižje cene.
Lepi novi **ceniki** na zahtevo tudi poštine prosto. 997 5

Najbolje švicarske ure, po nizki ceni se dobe pri sloveči, po celem svetu znani tvrdki
H. Suttner, Kranj.
Prosim zahtevajte najnovejši krasni cenik zastoj in poštine prosto. (Tisoče pohvalnih pisem.)

JOSIP POLAK

bivši knjigovodja Fr. Čudna
Ljubljana, Sv. Petra cesta
poleg „HOTEL LLOYD“.

TRGOVINA špicerijskega blaga in špirta na debelo in drobno.
Založena popolnoma s svežim blagom 9*7 D pod nizkimi cenami. 12—3

Eksport domačega brinjevca, hrušovca in jagodovca.

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za **Ameriko**

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41
26-12 (na dvorišču.) 118 D

„Amerika“.

ljajcenejša voznja v Ameriko.

KAVINA PRIMES

zajamčeno pristna cikorijska.

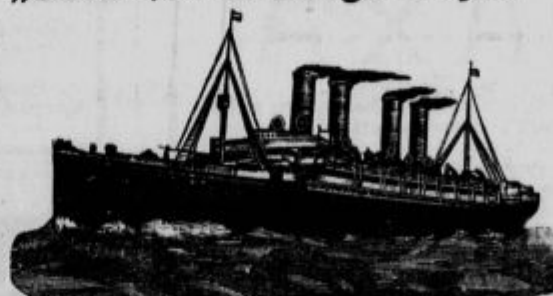
Pazite na to

vareštvno znamka.

Izdeluje

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate, figovo in sladno kavo
Ljubljani.

Najcenejša in najhitrejša voznja v Ameriko je s parniki „Severno nemškega Lloyda“ iz **Bremena v New-York**

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse.**

Prekomorska voznja traja samo 5—6 dni.
Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 1912 12—10

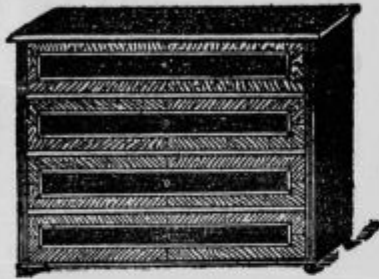
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja so tika-joča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna, rečna in solidna.
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez **Galveston**. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Pozor! Beritel

FILIP FAJDIGA,
zaloga pohištva
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 19
priporoča svojo veliko
zalogo raznovrst-
nega
pohištva

po najnižjih
censh. 962 6-5

Učenca
za pekovsko obrt iz poštene krščanske hiše
sprejme takoj **Oroslav Brič**, pekovski mojster
Litija. 1274 3-3

„Slava Mariji“
ob tristoletnici Marijine družbe so še vedno
dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

je va:stvena znamka za
Ceres-jedilno mast
1321 23-17 (iz Kokos-orehov) in
Ceres-sadne soke
Gospodinja, ki hoče pospešiti zdravje svojih,
vporablja **Ceres-jedilno mast** pri peki, praženju
in kuhi in postavlja le **Ceres-sadne sokove**,
kot pijačo na mizo. Tovarna živil „Ceres“ Ustje.

Izdelovanje se vrši pod **kemiško kontrolo** preizkuševalnice za hranila in živila, Dunaj, IX. Spitalgasse
št. 31, ki jo je potrdilo visoko c. kr. notranje ministrstvo. Kupovalci **Ceres-maščobe** smejo v tem za-
vodu vsikdar brezplačno preiskati dati blago v izvrnem zavitku.

Rosskopf-patent
gld. 3-50
sistem Rosskopf
gld. 1-50

Tvrška Roskopf Frer v Švici
mi je naročila naj prodajam
njene prave Roskopf patenti anker
remontoir ure s sidro za polo-
vično ceno gld. 3-50, da pokaže
cenjenim odjemalcem razloček
med pravo Roskopf-patent in
falskovano „sistem Roskopf-ura“
ki stane pri meni le gld. 1-50. —
Prava Roskopf-patent ura gre
36 ur, ima s stekl. pokr. kolese
s sidro teče v rubinih in služi
lahko 25-30 let; nasprotno postane „sistem
Roskopf ura“ nerabna po nekaj letih. — Vsaka
prava Roskopf-patent ura ima plombo, pism.
jamstvo s tvrdko „Roskopf Frer“ v okovu in
kolesja. 1112 5-4

Prava srebrna
remontoir-ura
c. kr. puncirana

za gospode dame in dečke.
Z enojnim plaščem . . . gld. 3-
Z dvojnim 4-
S 3 močnimi plašči . . . 5-
Posebno fine jekl. ure . . 3 50
Zlata plaque pločnata . . 5-
Prave „Omega“ ure . . . 8-50
14 kar. zlata . . . . . od 8-50
14 kar. zlata verižice od 10-
14 kar. zlati prestani . . . 2-

Stenske ure
gld. 2-80

Z bičjem, 70 cm visoka gld. 3-50
Z bičjem liki zvon . . . 4-50
Z godbo 5-50
Velike stenske ure, 100 cm . . 6-50
Okrogle kuhinjske . . . 1-50
Baby budlika, 1 zvonec . . . 1-
Z dvema zvoncema . . . 1-50
Ponoči sveteča 1-60
I. a kakovosti (2 zvonca) . . 2-
Z godbo na zvon (3
zvonci) 2-50

3 leta plameno jamstvo. — Za
neprimerno denar nazaj. Raz-
pošilja se le po povzetju.

Maks Böhnell, urar, Dunaj IV., Margarethenstrasse 27 v lastni hiši.
Največja in najstarejša tvrdka ustanovljena 1840. — Odlikovana z „Grand Prix“, častnim križcem in zlato
svetinjno na Dunaju in v Parizu — Zahtevajte moj veliki cenik s 1000 slikami zastonj in poštnine prosto.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 v Ljubljani Dunajska cesta 19
v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti
poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.
Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo
zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni
posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev 2630 D balzam 52-26

le z zeleno znamko „redovnica“.

Starodavno neprekozeno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prenim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5 — franko.

Thierryjevo centifolijsko maslo, povsod znano kot non plus ultra

proti vsem že tako staram ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončica K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pismom gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Prporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne

mozaične plošče

iz cementsa v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3-6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkv. — Krasni so pokopališki križi iz mitiranega marmorja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom prporočamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, miljne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje), oklepje za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strešno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1-20) za napeljavo vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešati, pošta Dol (Lusttal).
Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

182 D 49-23

Klauerjev

„Triglav“

je najbolj zdrav izmed vseh likerjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben

Neobhodno potreben

v pralnici

Je sloviti

v kuhinji

Minlos prašek za pranje

kot en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstv. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah s milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mülkerbastei 3. 39 D 24 24

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mešano viskozno maslo, tako imenovano praško domače maslo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To zdravi rane hitre, obvaruje iste, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 polica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošlje 4 police, ali K 4-60 s puščjo poštno prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; oget Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trakovec, M. Hardetechläger, J. Mayr.

431a 20-20

Za nagluhe

je Pöbnerjev novo-zboljšani slušni bobnič **neobhodno potreben.** (Patentovan v vseh kulturnih državah.) Z velikim uspehom se rabi, ako žumi po ušesih in pri nerovznem boljenju ušes. Kdor ni popolno gluha, dospe na ta način do popolnega sluha. Neporušljiv in skoro neviden, ako se nosi v ušesu. Tisoči v rabi. Mnogo zahvalnic od gospode in zdravnikov. Pošilja se, ako se pošlje denar naprej ali povzame. 1 komad 10 K, 2 komada 18 K. — Prospekt s spričali zastoj. 1215 6 5

C. PÖHLMANN,

Wilhelmstrasse 10, Monakovo (München) W. 44.

Moja soproga je 5 let čutila hudo šumenje po ušesih in je malo slišala; po komaj trimesečni porabi Vašega slušnega bobniča je pa skoro popolno ozdravljena, in Vam z radostjo sporočam, da sedaj po preteku petih let zopet čuje tikatakanje ure. Potrudil se bom vedno najtopleje priporočati Vašo tako koristno iznajdbo in dal na željo rad vsakomur pojasnila. UIm. O. K.

Brandy de Brunes (Bosanski slivovec) najfinejši, staro blago razpošiljajo v pletenkah (3l) po K 9, — franko po povzetju sadne destilacije lekarja K. Fuhrich-a, Foča, Bosna. 1354 10-2

Kratko a dobro. Za polovico

cene po ceniku, tudi ako se vzame posamič, dobavimo vam vse. Tako stanejo **kolesa gl.40-..** Od gl. 47- dalje popolno carine prosto od avstrijske

razpošiljalnice. Freilauf gl. 2- več. **Multiplex kolesa** 6 letno pismeno jamstvo. Kolesni krov gl. 2-40, 2-60, 2-80. Zračne cevi gl. 1-50, 1-70, 2-10, pism. jamstvo. Sedlo 1 gl. vožna sesalka 50 kr., držala, osi itd., primerne za vsak sistem, čudovito ceno Krasni cenik zastoj in poštnine prosto. Iščejo se zastopniki tudi za samo priložnostno prodajo. Postranski zaslužek. **Multiplex Fahrrad-Industrie Berlin 41, Gitschinerstr. 15. 1229 4**

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3

prporoča

==== svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velkanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 26-22